

2020. június

FELSŐ-TISZA HÍRADÓ

LIX. évfolyam 2. szám

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság dolgozóinak lapja

VÍZTUDOMÁNY

- 04** **Vízminőségi kamerák alkalmazása a kommunális hulladék és jég észlelésében**
Szabó-Márku Melinda

HÍREK

- 06** **ELKEZDŐDÖTT A TISZA-TÚR TÁROZÓ ÉPÍTÉSE**
Hoszták Ferenc
- 08** **ELKEZDŐDÖTT A SAFETISZA PROJEKT AZ UKRÁN-MAGYAR HATÁRTÉRSÉGBEN**
Luidort Antal
- 09** **A HARANGODI TÁROZÓ REKONSTRUKCIÓJA**
Végső Viktor
- 11** **MUNKAVÉGZÉS VESZÉLYHELYZET IDEJÉN**
Ambrusz László
- 13** **GYEREKKEL TÁVMUNKÁBAN**
Farkasné Galyas Nóra

HIDROMETEOROLÓGIA

- 14** **HIDROMETEOROLÓGIAI ÉRTÉKELŐ**
Potor Anita

VÍZÜGYÜNK

- 16** **A TÚR MENTÉNEK BEMUTATÁSA A TERVEZETT BERUHÁZÁSOK SZEMSZÖGÉBŐL**
Gacsályi József

HATÁRAINKON TÚL

- 18** **SZAKCSOPORTI MUNKAVÉGZÉS UKRÁN RELÁCIÓBAN TÁVMUNKÁBAN**
Varga Attila
- 18** **MAGYAR-ROMÁN HATÁRVÍZI FELADATVÉGZÉS TÁVMUNKÁBAN**
Nagy Zoltán

VÍZTÜKÖR

- 19** **Interjú DR. CZEGLÉDI LÁSZLÓ GAZDASÁGI IGAZGATÓ HELYETTESSEL**
Nádasi Zoltán

TÖRTÉNELEM

- 22** **KÖVESSY GYŐZŐ DÍSZES, VIASZPECSÉTTTEL ELLÁTOTT EREDETI MÉRNÖKI OKLEVELE**
Nádasi Zoltán

9

29

TÖRTÉNELEM

- 23** **EMLÉKEZÉS A XX. SZÁZAD UTOLSÓ NAGY ÁRVIZÉRE**
Dajka István

TANULUNK/SZEMÉLYI HÍREK

- 25** **E-LEARNING KÉPZÉS HOME OFFICE-BAN**
Luczáné Madai Zsuzsanna
- 26** **SZEMÉLYI HÍREK**
Luczáné Madai Zsuzsanna - Nádasi Zoltán

MHT HÍREK

- 28** **TERÜLETI SZERVEZETÜNK EZ ÉVI KITÜNTETETTJEI**
Zagyva Dániel

EGYÉB TÉMAKÖRÖK

- 28** **ÍGY EMLÉKEZTÜNK AZ 1970. ÉVI TISZA-VÖLGYI ÁRVÍZ 50. ÉVFORDULÓJÁN**
Nádasi Zoltán
- 30** **IDÉN MÁR 5 ÉVES A NYÁRI TÁBOR**
Szabóné dr. Faragó Anett
- 31** **FELSŐ-TISZA VÍZÜGYI NYUGDÍJAS KLUB "ÉLETE" VESZÉLYHELYZET IDEJÉN**
Radványi Ildikó

KÖSZÖNTŐ!

Kedves Olvasó!

A Felső-Tisza Híradó idei (számolás szerinti) második számával jelentkezünk. Ez lényegében a harmadik számunk már, hiszen májusban megjelentünk egy különszámot is, amely az 50 éve történt 1970-es Tisza-Szamos-közi árvízi katasztrófa közvetlen előzményeit, a védekezést, a mentési munkálatokat és az újjáépítést is bemutatta.

Az előző oldalon található Tartalomjegyzékünkben jól látszik, hogy ezúttal is érdekes témakörök kerültek feldolgozásra. Színvonalas szakcikkek és egyéb témájú publikációk érkeztek Szerzőinktől, akiknek ezúton is megköszönjük a lelkiismeretes munkáját. A következőkben szeretnék kiemelni néhány fontosabb témát.

A Víz tudomány területéről bemutatásra kerül, hogyan lehet alkalmazni a vízminőségi kamerákat a folyóinkon érkező kommunális hulladék és jég észlelésében. Hazai és nemzetközi szinten is innovációnak számít ezeket a jelenségeket figyelő szoftver, amely rendszerfejlesztés keretében készült el.

A Hírek között olvashatnak arról, hogy elkezdődött a Tisza-Túr tározó építése. A folyamatban lévő fejlesztés megvalósítása nem kizárólag árvízvédelmi célokat szolgál, hiszen komplex vízkárelhárítási- és vízgazdálkodási fejlesztést irányoz elő. Elkezdődött a SAFETISZA projekt is az ukrán-magyar határtérségben. Annak megvalósítását az is indokolta, hogy a fejlesztések

szoros összhangban vannak az előbbieken említett Tisza-Túr-közi tározó projekt műszaki tartalmával, azok kiegészítik egymást. Folyamatban van a Harangodi tározó rekonstrukciója is. 2020. április elején megindulhatott a kivitelezési munkálatok látványosabb szakasza, amelyek fotókkal is illusztrálásra kerültek.

Közismert, hogy az év elmúlt hónapjaiban a koronavírus okozta veszélyhelyzet miatti védekezési intézkedések az igazgatóságunkon is bevezetésre kerültek. Az ebben az időszakban történő munkavégzésről is olvasható egy teljeskörű elemzés. Ahol, és akinél lehetett, távmunka is bevezetésre került. Az ehhez a témához kapcsolódó írásban megismerhetjük egy vízügyes anyuka távmunkában töltött heteinek mindennapjait is.

A kialakult járványhelyzet a megszervezett nemzetközi vízügyi találkozót is megghiúsította, ezért a magyar-román határvízi feladatvégzés és az ukrán relációban történő szakcsoportos munkavégzés szintén digitális úton történt, amelyeket egy-egy publikáció mutat be.

2020. áprilisában fontos személyi változás történt a FETIVIZIG-nél. Az aktív tevékenységét befejezve nyugállományba vonult az eddigi gazdasági igazgatóhelyettes, Pesel Antal. A helyére dr. Czeglédi László, a Közfoglalkoztatási Önálló Osztály korábbi vezetője lett kinevezve, akivel ebben a minőségében először készült interjú.

A XX. század utolsó nagy árvizére a Tiszán 2000 április elején került sor. Az ellene való védekezés sikerrel járt, amelyről olvasható egy emlékező összeállítás.

Idén újra lesz a nyári tábor az igazgatóságunk dolgozóinak gyermekei részére, mely a korábbi években nagy népszerűségnek örvendett. Már 5. alkalommal került megszervezésre, s most különös jelentősége is van, hiszen a szülők a pandémia miatt kevesebb szabadsággal rendelkeznek.

Végezetül pedig mivel a nyári pihenések időszakába fordultunk, minden Kedves Olvasónknak jó kikapcsolódást kívánunk!

Szamos Ferenc
osztályvezető

Vízminőségi kamerák alkalmazása a kommunális hulladék és jég észlelésben

Szabó-Márku Melinda vízrajzi ügyintéző

A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén bekövetkezett káresemények leggyakrabban a kommunális hulladékszennyezés miatt alakulnak ki, melyekben leginkább a Felső-Tisza és a Szamos folyók érintettek. A hulladék kikapcsolódása nem véletlenszerűen, hanem a folyószakaszok adottságainak, hidraulikai viszonyoknak megfelelően történik.

A Felső-Tisza vízgyűjtő területe hazánkban kívül Ukrajna, Románia és Szlovákia területét érinti. Vízszintemelkedés alkalmával a hulladékot a folyó kimossa és a magyarországi szakasz felé szállítja. Nagyobb hulladékmennyiség jellemzően a folyók áradásakor jelentkezik, amikor a vízszint több métert (2-10 m) emelkedik és a vízfolyások sebessége is jelentősen megnő (max. 3,0-4,0 m/s).

A hulladékszennyezés elsődleges oka, hogy a Tisza és mellékvízfolyásainak felső, határon túli szakaszán a hulladékgazdálkodás nem megfelelő színvonalú, ezért a lakosság a hulladékot a folyók partján, az árterekben helyezi el.

Az árhullámmal érkező uszadék és hulladék összegyűjtése, szelektálása és eltávolítása komoly kihívást jelent igazgatóságunk számára.

A vízgyűjtő domborzatának strukturális jellemzői, az árvíz-hidrologiai és hidrometeorológiai sajátosságai miatt a Felső-Tiszán és mellékfolyóin az év bármely időszakában lehet számítani magas, és heves árhullámokra. A Tisza határszelvényében a vízszintemelkedések 12-36 óra alatt akár elér-

hetik a védekezés szempontjából kritikus értékeket is, miközben a legkisebb és a legnagyobb vízhozam közötti különbség több mint százszoros is lehet.

Ahhoz, hogy az árvízvédekezés és a vízminőségi kárelhárítás hatékony legyen, az árhullám kritikus szintek elérését megelőzően megfelelően hosszú időelőnyre van szükség, amelyet azonban csakis megbízható hidrológiai előrejelző rendszerek képesek produkálni. A FETIVIZIG közösen ukrán partnertézményeivel nemzetközi, vízgyűjtő szintű hidrológiai előrejelző rendszert alakított ki. A DIWA Hidrológiai Előrejelző és Modellező Rendszer egy korszerű, térinformatikai alapú, hidrológiai modell, mely a vízgyűjtő összes lefolyást befolyásoló tényezőjét (domborzat, lejtés, talaj, erdősültség) és paramétereit (vízállás, csapadék, léghőmérséklet) képes elemezni és

fontos még tudnunk, hogy az egyes árhullám hulladékkal terhelt-e, és ha igen, milyen mértékben.

Az ukrán és román vízügyi igazgatási szervekkel jó a kapcsolatunk, de az adat és információcsere a kommunális hulladékszennyezésről nem ad elegendő információt, mely indokoltá tette a kárpátaljai vízgyűjtőn **vízminőség-védelmi céllal kamerás állomások kialakítását a Tisza folyón Rahó és Huszt szelvénybe, a Borzsa folyón Dolha állomásonál, illetve hőkamerás megfigyelő állomást a magyarországi határszelvényben Tiszabecsnél.** Az állomások alkalmasak az uszadék, PET palack és jégjelenségek online észlelésére, melyeket beintegráltuk a közös magyar-ukrán távmérő rendszerbe.

A rendszerfejlesztés keretében elkészült egy kommunális hulladék és jégjelenség figyelő szoftver, amely hazai és nemzetközi szinten is innovációnak számít.

A FETIVIZIG nyíregyházi központjában telepítésre került egy több számítógépből álló infrastruktúra, illetve szoftveres háttér, aminek a célja a Tiszabecsről és három ukrán helyszínről (Rahó, Dolha, Kriva) beérkező videoképek elemzése. A kamerarendszer a vízfolyások felszínének képét közvetíti, meghatározza a vízfelszín hulladékkal való borítottságát, és amennyiben valamilyen idegen tárgyat észlel, arról állóképeket, valamint rövid videofelvételt rögzít. A rögzített eseményeket adatbázisban naplózza. A megvalósult rendszer időelőnyt biztosít a kommunális hulladéktávolítás megszervezéséhez és a beavatkozások végrehajtásához.

Vízminőségi kamerák elhelyezkedése

Az ukrán területekről érkező hulladék érkezik a teljes vízgyűjtőt érintő csapadéktevékenység hatására megjelenő árhullámokból, illetve 1-1 részvízgyűjtőn kialakult vízszint-emelkedésből. A közös magyar-ukrán távmérő rendszer adatai alapján már a mellékfolyókról érkező árhullámokról is 5 perces adatok érkeznek, így a Tiszán kívül a Tarac, Talabor, Nagyg és Borzsa folyókon kialakult tetőző vízállásokból tudunk előrejelzést készíteni, és következtethetünk az árhullámmal levonuló hulladék hazai területen megjelenésének idejére, illetve a hulladékgyűjtés idejére kialakuló vízszintekre. A hulladék mennyiségének meghatározására a kamerarendszer nyújt segítséget. A Fekete- és Fehér-Tiszáról érkező hulladékokat már Rákóczi híd felett, a Tarac, Talabor és Nagyg folyók esetén Huszt állomáson, a Borzsa folyón pedig Dolhánál telepített kamera segítségével tudunk felkészülni a levonuló hulladék mennyiségre.

A külföldi eredetű vízminőségi káresetek több mint 76%-a – 2010-ben és 2012-ben az esetek 100%-a – kommunális hulladékszennyezés következménye.

Az árhullámmal érkező kommunális hulladék hazai területen való megjelenése az árhullám elindulása után 1-2 nappal következik be. Ez az uszadék leszedéséhez szükséges hajó- és uszály flotta tiszakóródi szelvényhez való felvonulásához – amennyiben azok a tokaji kikötőben helyezkednek el – kevés. Szükséges a csapadék előrejelző rendszer figyelembe vé-

tele, és már a csapadékhullás előtt meg kell kezdeni a szükséges felkészülést. A tervezett monitoring kamerák adják a biztos információt a szállított hulladék mennyiségével kapcsolatban.

Vízminőségi kamerakép a Borzsa folyó Dolhai szelvényében

A vízminőségi kárelhárítási készültséget a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságon a Védelemvezető rendeli el az észlelések, bejelentések alapján. A jelentős vízszintemelkedést okozó, prognosztizált csapadék esetén elrendelheti az I. fokú vízminőség-védelmi készültséget, meg kell kezdeni a felkészülést, a gépi eszközök felvonultatását. A kameraképek adatai alapján a készültségi szintet emelni szükséges, illetve van lehetőség a készültség megszüntetésére is.

A **vízről történő hulladékmentesítés** a vízállás függvényében változik. Kisvízi esetben (Vásárosnaménynál 250 cm alatti vízállás) feltételezhetően 20-25 palack/perc

a hulladék várható intenzitása, a levonulás időtartama 1 nap, a feltételezhetően érkező hulladék mennyisége 60 m³. Középvízi esetben (Vásárosnaményi +250 és +600 cm vízállás között) az intenzitás 30-50 palack/percra nő, a levonulási időtartam 2-3 nap. A hulladék mennyisége már 85-90 m³ is lehet. A beavatkozás helyszíne Vásárosnaményban a Tisza folyó Rákóczi híd fölötti 684+550 fkm. j.p. szelvényben, az üzemi kikötőben van. A beavatkozás során a hulladék nagy részének eltávolítását úszóművekkel (hajóegységgel) végzik, a fennmaradó mennyiség eltávolítása pedig „T”- típusú merülőfallal történő teljes mederelzárással valósul meg. Az elzárást követően a parthoz terelt hulladék kitermelése, válogatása és elszállítása a feladat.

Nagy vízállás esetében (600 cm feletti vásárosnaményi vízállásnál) a víz és a hulladék kiterül a hullámtéren, az azonnali beavatkozás nem lehetséges. Az árhullám levonulását követően van lehetőség a hullámtéren kirakódott hulladék elsősorban kézi erővel történő eltávolítására III. fokú vízminőség-védelmi készültségben. Az érkező hulladék intenzitása 50-200 palack/perc, melynek feltételezhetően a levonulásának időtartama 4 nap. Az összes kirakódott hulladék mennyisége 2500-5000 m³ is lehet.

A hulladék észleléséhez hasonlóan történik a víz felszínén levonuló jégészlelés is a kameraképek segítségével, amely jó kiegészítésé-

nek szolgál a vízmérce állomások észlelői és a jégfigyelő járőrök munkájának. A műszaki előírás szerint meghatározzák a kijelölt folyószakaszok jégviszonyait, valamint - amennyiben a méréshez szükséges feltételek adottak - a jégvastagságot, majd megfigyelésük eredményét jelentik. A rendelkezésünkre álló jégmegfigyelő kamerákkal a megfigyeléseket helyettesíthetjük vagy kiegészíthetjük, a külföldi jéghelyzetről azonnal információt szerezhetünk a jégborítottságot illetően.

Az öröknek a jégjelenségek adatait jelkulcs szerint kódolva kell továbbítani, az alábbi kategóriák szerint:

- jégmentes
- parti jég (álló jég képződése vagy maradványa a part szélén, a folyó közepén nincs állójég)
- állójég 1/4, 1/2 vagy 3/4 szélességben
- jégzajlás 10-100%-os szélességben
- torlódott jég
- megcsúszott jég
- jégtorlasz

A rendszer hasonlóan a kommunális szennyezéshez, a víz jéggel

borítottságának százalékos értékét adja meg, ami kiválóan illeszkedik a műszaki előírásban meghatározott jégészleléshez.

A rendszer hazai és nemzetközi szinten is egyedülállónak számít, továbbfejlesztése indokolt, melyet további projektek segítségével kívánunk megvalósítani természeti környezetünk védelme érdekében.

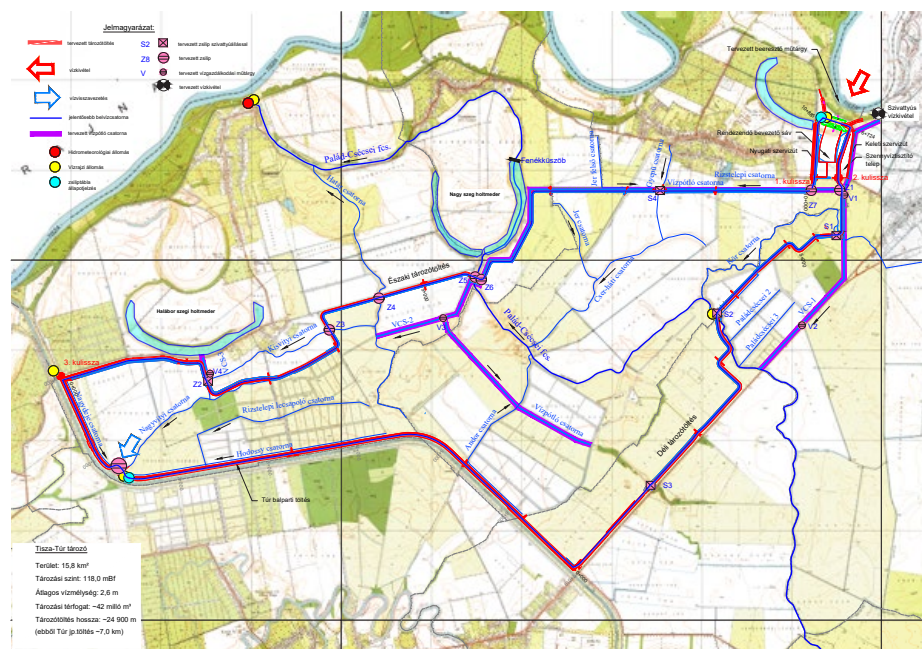
Elkezdődött a Tisza-Túr tározó építése

Hoszták Ferenc szakágazati vezető

A Felső-Tisza vidéke árvízveszély szempontjából az ország egyik legjobban érintett térsége. A veszélyeztetettség elsősorban az árvizek rendkívül gyors kialakulása miatt áll elő. Az áradás intenzitása szokatlanul nagy; a csapadékevékenység kezdetétől számítva a vízállástetőzés az országhatárnál rövid idő alatt bekövetkezik. Az árvízvédekezésre a felkészülési idő alig 1-2 nap.

A tiszai árvizek tapasztalataira építve 2004-ben megszületett a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése (VTT) programra vonatkozó törvény, amely a nagyvízi meder vízszállító képességének javítását, valamint az árvíz szabályozott kivezetését megvalósító árapasztó tározórendszer létrehozását határozta el.

Az igazgatóság működési területén a VTT program keretében eddig két árapasztó tározó épült. Elsőként 2014 októberében a Szamos-Kraszna közti árapasztó tározó került átadásra, mely 51,1 km² tározófelülettel, átlagosan 2,47 m

Tisza-Túr tározó átnézetes helyszínrajza

vízmélységgel 126 millió m³ vizet képes a Szamos folyón érkező rendkívüli árhullámokból visszatartani. Másodikként 2015 novemberében a Beregi árapasztó tározó üzembe helyezése történt meg. A tározó 60 km² tározófelülettel, átlagosan 1,1 m vízmélységgel 58 millió m³ vizet képes a Tisza folyón

érkező rendkívüli árhullámokból visszatartani.

2019. június 17-én az építési munkaterület vállalkozóknak történő átadásával megkezdődött igazgatóságunk működési területén immár a harmadik, a Tisza-Túr tározó építése. A nagyságában kisebb, de

a rendkívüli árvizek kezelésében jelentős szerepet betöltő létesítmény 17 km² tározófelülettel, átlagosan 2,60 m vízmélységgel 42 millió m³ vizet lesz képes szintén a Tisza folyón érkező rendkívüli árhullámokból visszatartani.

A munkaterület átadást követő első 8 hónapban az építési munkákat előkészítő folyamatok zajlottak. Az irtási, a régészeti, a lőszermentesítési munkák határidőre befejeződtek, a kiviteli tervdokumentációk a közmű kiváltások terveinek kivételével elkészültek, azok jóváhagyása megtörtént. A tározó töltések építéséhez illetve a Túr jobb parti töltés fejlesztéséhez az építési földanyagot biztosító anyagnyerőhelyek engedélyeztetése folyamatban van, ennek a feladatnak a végrehajtása szintén a vállalkozó feladatát képezi. Igazgatóságunk feladatkörébe tartozó területszerzéssel érintett 335 db földrészletből 328 db-ot a kivitelezőknek az építési munkák végzése érdekében átadott, azokon a munkavégzésnek akadálya nincs.

A tényleges építési munkák elsőként a vízbeeresztő nagyműtárgy kivitelezésével kezdődtek meg 2020. március 18-án. Az előkészítő földmunka, a lavírsík kialakítása után április 28-tól megkezdődött a műtárgy cölöpalapozása, mely júniusban befejeződött. A műtárgy alatti vasbeton cölöpöket kétféle technológiával készítik, melynek befejezését június hónap közepére tervezi a vállalkozó.

A cölöpök zömét kitevő 492 db 8,0 m furathosszúságú cölöp talajkiszorításos fúrt, csavart Screwsol technológiájú cölöpként épülnek 53 cm magátmérővel és 70 cm spirálátmérővel. A cölöpök fúrása során földkitermelésre nem kerül sor. A speciális kiképzésű fúrófej a talajt a lefúrás során oldal irányban kiszorítja és betömöríti. A felbetonozás végeztével következik a betonacél armatúráknak a friss betonnal kitöltött furatba történő lenyomása.

A szélső pillérek alatti 48 db 16,5 m furathosszúságú cölöpök folyamatos spirállal fúrt CFA technológiájú cölöpként épülnek 60 cm átmérő-

Cölöpök fúrása speciális kiképzésű fúrófejrel

vel. A furatból itt a föld kitermelésére, helyszíni ideiglenes depóniába kerül. A cölöpözés során a fúrógép a tornyára szerelt üreges fúróspirál kívánt mélységig történő lecsavarása után, a fúrószár visszahúzása során a fúróspirálra került talaj kiemelése és a cölöp az üreges fúrószáron keresztül történő felbetonozása párhuzamosan történik, így biztosítva a furat állékonyságát. Az elkészült friss cölöpbe nyomás vagy vibrálás segítségével juttatják le az előre gyártott betonacél armatúrát.

Következő munkafolyamat, - melynek előkészítése jelenleg folyamatban van - az alaplemez alatti 2 db szivárgásgátló zagyfal építése. A zagyfal réseléses technológiával készül. A réselés megkezdése előtt monolit vasbeton részvezető gerendák épülnek. A kiemelt rész állékonyságát a véglegesen bennmaradó önszilárduló, cement tartalmú, bentonitos zagy biztosítja. A zagy megkötése után a részvezető gerendák elbontásra kerülnek, a zagyfaltetőt lezáró vasbeton fejgerenda rézsús munkaárka is tervek szerint július közepére kiemelésre kerül. Következő lépésként a fejgerenda vasalása, bebetonozása és a szerelőbeton készítése történik szeptember hónap közepéig. A folyamat befejezését követően megkezdődhet a vasbeton alaplemez, a fenéklemes és a 13 db pillér betonozása. A munkafolyamat befejezését egy év múlva tervezik. Az elzárószerkezetek beépítésének, a hídszerkezet, a földmunkák

(csatlakozó új Tiszai töltés építése, funkcióját veszített töltésszakasz elbontása) és térburkolatok kialakításának teljeskörű befejezése jövő év végére várható.

A vízbeeresztő nagyműtárgy építésével párhuzamosan rövidesen megkezdődnek a tározó egyéb létesítményeinek kivitelezési munkái. A vízleeresztő műtárgy, a töltés építés és fejlesztés, a tározótöltést keresztelő műtárgyak, a belvízcsatorna rekonstrukció, a kapcsolódó vízgazdálkodási fejlesztések, az üzemeltetési infrastruktúra fejlesztés befejezése szintén a következő esztendő végére van előirányozva.

A most folyamatban lévő fejlesztés megvalósítása nem kizárólag árvízvédelmi célokat szolgál, hiszen komplex vízkárelhárítási- és vízgazdálkodási fejlesztést irányoz elő azért, hogy támogassa a települések egyedi településrendezési, turisztikai fejlesztéseit, a térségi, kistérségi vízre alapozott gazdaságfejlesztési programokat, a természetvédelmi értékek megőrzését és az ártér revitalizációját. Így a térségben élők élet- és vagyonszüksége mellett, a gazdálkodás feltételeinek javítása is biztosítva lesz.

Elkezdődött a SAFETISZA projekt az Ukrán-Magyar határtérségben

Luidort Antal szakaszmérnök

A projekt 2017. novemberi benyújtását indokolta, hogy a térség földrajzi adottságának köszönhetően egyaránt érintett árvízvédelmi, belvízvédelmi tekintetben, ugyanakkor a mind gyakrabban jelentkező aszályos időjárás káros hatásai is egyre hangsúlyosabban jelentkeznek. Projekt elemek szintjén belvízvédelmi és ökológiai szempontból a Palád-Csécei öblözet érintett, míg árvízvédelmi tekintetben a Túr folyó jobb parti töltése a Hármashatártól a Kishódosi közúti hídig. A projekt elkészítése azzal is magyarázható, hogy a fejlesztések szoros összhangban vannak a megépülés előtt álló Tisza-Túrközi tározó projekt műszaki tartalmával, egymást kiegészítik.

A benyújtást követően a Támogatási szerződés 2019. augusztus 13-án került aláírásra. A Projekt megvalósítás ezzel a dátummal indult.

Több éves előkészítő munkákat követően 2019. november 26-27 -én megrendezésre került „A határtérség ár- és belvízvédelmi biztonságának növelése közös beavatkozásokkal a Tisza és a Túr folyók találkozásánál (SAFETISZA)” elnevezésű pályázat nyitókonferenciája. A Magyarország-Szlovákia-Románia-Ukrajna határon átnyúló European Neighbourhood Instrument (ENI) 2017-2020 pályázati program keretén belül az ukrán oldalról, a Nagyszőlősi Járási Állami Adminisztráció, a Nagyszőlősi Járási Vízgazdálkodási Hivatal, az „EKOSZFERA” civil szervezet, valamint magyarországi oldalról a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság partnerségében került benyújtásra a nyertes infrastruktú-

A pályázati együttműködés jelképekének felavatása

rális fejlesztés. A nyitókonferencia Nagyszőlős városában került megrendezésre. A nyitó rendezvényre a magyar küldöttséggel tartott dr. Orosz Viktor az EU Duna Régió Stratégia (EUSDR) nemzeti koordinátora is.

A konferenciát Oleg Kiszily a Tisza Vízugyintézkedési Igazgatóság, igazgatója nyitotta meg köszöntőjével, majd Marina Szkray projektmenedzser mutatta be a pályázat főbb tartalmi elemeit, sajátosságait. Magyar oldalon megvalósuló műszaki tartalmat a Szatmári Szakaszmérnökség árvízvédelmi ügyintézője, Filep Gyula ismertette. A pályázat keretén belül a Túr jobb parti töltés aszfalttal történő burkolását, a Palád patak – Paládvíz csatorna - Palád Csécei főcsatorna vízkormányzásához szükséges műtárgyak, illetve a hozzá csatlakozó egyéb vízi létesít-

mények építését és a Túr környéki területek jobb Egységes Digitális Rádiótávközlő rendszer lefedettségének javítása érdekében Sonkád területén egy új rádióantenna létesítését terveztük megvalósítani. Ukrán oldalon megvalósuló műszaki tartalmat a Nagyszőlősi Járási Vízgazdálkodási Hivatal pályázati szakértője, Sztanyiszlav Kolomisz ismertette. Az „EKOSZFERA” civil pályázati partner a pályázati támogatásból a gyerekek környezettudatos szemléletének kialakítását kívánja megvalósítani prospektusok, kifestők, játékos rejtvényeken keresztül.

Az ukrán partnerrel történő egyeztetések után 2020 februárjában módosítási kérelmet nyújtottunk be az Irányító Hatóság felé, mivel a tervezéskor alkalmazott árak a jelenleg Magyarországon az építőiparban alkalmazott árazástól

jelentősen elmaradnak, a költségvetésünk ezt nem követi.

Az eltérés annyira jelentős, hogy a pályázatban szereplő műszaki tartalom és a rendelkezésre álló elnyert forrás mellett a közbeszerzés eredménytelensége biztosra vehető.

Minden lehetőséget mérlegelve javasoltuk, hogy a beruházás eredményét legkevesebbé csökkentő elemeket hagyjuk el a megvalósítandó feladatok közül, ezzel biztosítva a megmaradó, fontosabb elemek megvalósíthatóságát. Kezdeményeztük kivenni a pályázatból a „Monitoring és üzemirányítási rendszer kialakítását”. A Palád patak 5+720 fkm. szelvényében tervezett fenékküszöbnél tervezett monitoring egység tervek szerint az aktuális vízállást mérné a műtárgynál. A mért értéket távjelzés útján továbbítaná a meglévő rendszerünkbe. A módosítás másik eleme a „Zsilipes áteresztés építése az Alsó-Öreg-Túr 10+630 km. szelvényében”. Az Alsó-Öreg-Túr ősalápotú, holtmeder jellegű csatorna. A belvizeket gravitációsan a Túr folyóba vezet a Kerekes zsilipen keresztül. A meder 10+630 km szelvényében jelenleg egy földáttöltés található, melyet közlekedésre, a földterületek megközelítésére használnak. Tervek szerint zsilipes átereszt épülne az adott szelvényben, amely alkalmas a csatornán átmenő mezőgazdasági közleke-

A töltésfejlesztéshez kitűzve az új szelvény

dés biztosítására és a vízvisszatartásra. A két említett létesítmény megépülésének elmaradása nem veszélyezteti a beruházás sikeres megvalósítását, A felszabadult összeget az üzemi út építésére szeretnénk átcsoportosítani. A JTS (az Európai Unió részéről az ellenőrző hatóság) elfogadta a módosítási kérelmet, a vezető partner előkészíti a főszerződés módosítását.

A projekt a műszaki fejlesztéseken felül eszközbeszerzéseket is tartalmaz, így a projekt keretein belül eddig beszerzésre került egy Fiat típusú 9 személyes kisbusz, 2 db grafikai állomás, valamint március hónapban beszerzésre került

GE05-ös grafikai program.

2020.04.14-én kiviteli tervek készítésére vonatkozó ajánlattételi felhívás került kiküldésre 3 vállalkozó részére. A beérkezett a 3 db árajánlat közül a borítékbontás után a VIZITERV ENVIRON Kft adta a legkedvezőbb ajánlatot a tervek elkészítésére. A tervek készítésére a szerződés aláírásra került, készítése folyamatban van.

A Harangodi tározó rekonstrukciója

Végső Viktor csoportirányító

A belvíztározó kialakítása óta eltelt negyven évben jelentős mennyiségű iszap halmozódott fel a tározótérben, és a kapcsolódó műtárgyak is megértek már egy komolyabb felújításra.

Igazgatóságunk az OVF-el karöltve a 2017-ben indult „Belvízcsatornák fejlesztése és rekonstrukciója” című projekt keretein belül elindította Kállai-főfolyás, és a Harangodi-tározó rekonstrukcióját. A többszöri közbeszerzési eljárás végén 2018 decemberében megtörtént a kivitelező kiválasztása, de a tervezett költségeket meghaladó ajánlatok érkeztek, ezért a forrásnövekedés fedezetét biztosító

HÍREK

kormányhatározat megjelenéséig a kivitelező nem tudott munkához látni.

Igazgatóságunk a 2018 évvégi leürítés után nem kezdte meg a tározó újra töltését, hanem bízva a mihamarabbi munkakezdésben, a területen a szükséges fakivágásokat, előkészítéseket elvégezte.

Az igényelt forrásemelésről szóló kormányhatározat megjelenése után, 2019 szeptemberében történt meg a munkaterület átadás-átvétel, és kezdhette meg a nyertes kivitelező a kiviteli tervek készítését.

A tervek készítését nehezítette az őszre a tározó területét elborító növényzet, illetve az üres tározótérben amatőr régészek által talált leletek miatt szükséges régészeti feltárás is.

Így 2019 év végéig csak a Kállai-főfolyás tározótérbe eső szakaszának, és tározó déli részén található előülepítőnek a kotrása tudott elkészülni, illetve a tározótér további víztelenítése érdekében a vezérárok irányába mutató víztelenítő csatornák nyitására került sor.

2020 április elejével megindulhatott a kivitelezési munkálatok látványosabb szakasza. Először a tározó északi zárótöltése külső oldalán az iszapelhelyezés számá-

A megkotort előülepítő mellett épülő új előülepítő

ra a terület előkészítése, és több munkagéppel a tározótérben az eltávolítani kívánt 200 000 m³ iszap kotrása, és úgynevezett prizmákba tolása a teherautós kiszállítás megkönnyítésére.

A tározótérben zajló munkálatokkal párhuzamosan elkezdődött a fenntartó út kialakítása is, így a tározó körül járható lesz, megkönnyítve ezzel a fenntartási munkák végzését.

A tározó üzemeltetési tapasztalatai megmutatták, hogy a meglévő előülepítő mérete nem elegendő, ezért is halmozódhatott ekkora mennyi-

ségű iszap fel a tározótérben.

A projekt részeként május folyamán elindult a meglévő előülepítővel párhuzamosan az új előülepítő kialakítása is, mellyel így a vízfelület több mint kétszeresére nő.

Elkezdődött a leeresztő műtárgy rekonstrukciója, és a kiviteli tervek jóváhagyása után hamarosan indulhat a beeresztő műtárgy átépítése is.

A projekt 2017-es elindítása óta, igazgatóságunkon kívül álló okok miatt, többször volt már csúszás a határidőben, így nehéz a befejezéssel kapcsolatos ígéretet tenni, de a FETIVIZIG és a kivitelező szándékai szerint is, bár a projekt zárásának határideje 2021 októberre, a tározóteret érintő munkálatok várhatóan 2020 év végére elkészülnek, és a hidrológiai viszonyok függvényében megkezdődhet a tározótér feltöltése.

A projekt keretében a Kállai-főfolyásban megvalósuló további vízviSSzatartó műtárgyak, és a fenntartási munkálatok megkönnyítésére épülő raktár és géptároló kivitelezési munkálatai várhatóan áthúzódnak 2021-re, de ezek a tározótér használatba vételét nem befolyásolják.

A felújítás alatt álló leeresztő műtárgy

Munkavégzés veszélyhelyzet idején

Ambrusz László osztályvezető

A közel hét évtizednyi történelmünk során idén először, nem a vizek bősége, hiánya vagy szennyezettsége ellen kellett (kell) védekeznünk. A veszélyhelyzetet egy láthatatlan „ellenfél”, az élő és élettelen határán mozgó, vitatott hovatartozású kórokozó, egy vírus okozza. Az elmúlt hetek, hónapok eseményei nyomán minden átlagpolgár egyszeri járványügyi szakértővé képezte ki magát, a médiából rázúduló és az interneten 'kiguglizható' hírcunamiban. Koronavírus, COVID-19, Vuhan, pandémia, cseppfertőzés, karantén, lappangási idő, reprodukciós ráta, igazolt eset, vakcina... – olyan kifejezések, amelyekkel napi szinten találkozunk március óta.

Mivel a Felső-Tisza Híradó kordokumentum, ezért érdemes röviden összefoglalni az utókor számára, hogy mit is kell tudni erről a járványról.

A kórokozó egy vírus, pontosabban koronavírus. A koronavírusok alapvetően állatok körében fordulnak elő, ugyanakkor egyes koronavírus törzsekről ismert, hogy képesek az emberben is fertőzést okozni. A koronavírusok mind állatról emberre, mind emberről emberre terjedhetnek. A mostani járványt

okozó új koronavírus 2019 végén azonosították Kínában (2002-ben, majd 2012-ben már volt kisebb földrajzi kiterjedésben koronavírusjárvány). Az új koronavírus által okozott betegség neve a COVID-19 (koronavírus okozta megbetegedés 2019). Ez a vírustörzs a kínai Vuhanban 2019 decemberében kitört járvány előtt ismeretlen volt.

Az emberek egy része úgy esik át a fertőzésen, hogy semmiféle tünetet nem mutat. Másoknál enyhe, a náthához hasonló tünetek jelentkeznek. Ritkábban súlyos kórforma alakulhat ki, ami tüdőgyulladással, heveny légzési elégtelenséggel, vagy akár vérmérgezéssel, keringési vagy több szervi elégtelenséggel járhat. Azoknál a betegeknél alakul ki gyakrabban súlyos, akár életveszélyes állapot, akik idősek és/vagy valamilyen krónikus betegségben szenvednek.

Az új koronavírus azért tud akkora felfordulást okozni a világban, mert egyrészt semmilyen gyógyszer, védőoltás nincs jelenleg ellene, másrészt sokáig, akár két hétig is lappang, de közben is fertőz, az ismert szezonális influenzánál pedig mintegy tízszer halálosabb, még megfelelő intenzív ellátás esetén is (a szezonális influenza halálozási aránya 0,1-0,5% körül

mozog világszerte)¹. Az új koronavírus tehát igazi középutas kórokozó: hatékonyan terjed, nehéz észrevenni, sokaknál tünetmentes, az idővel kialakuló kórkép alapján pedig könnyen összetéveszthető más légúti fertőző betegségekkel, de azoktól súlyosabb lefolyású, jóval több áldozatot követelő.

Mivel a vírust nem sikerült megállítani Kínában, így a globalizáció korában gyorsan elterjedt és világjárvánnyá fejlődött. Ebben a helyzetben a kormányok az egyetlen lehetséges megoldást választották a fertőzés lassítása, kezelhető méretekben való tartása érdekében: szigorú korlátozásokat vezettek be.

Hazánkban március 4-én mutatták ki először a vírusfertőzést. Látva a külföldi – pl. olaszországi tapasztalatokat – a kormány gyorsan cselekedett, és a járványhelyzetre való tekintettel veszélyhelyzetet rendelt el március 11-én. A rendkívüli jogrend feloldására június második felében került sor.

Igazgatóságunk a kormányzati intézkedések alapján, továbbá figyelembe véve a járványügyi szakemberek ajánlásait, a következő kockázatmérséklő intézkedéseket tette az elmúlt hónapokban, tematikusan csoportosítva azokat:

¹ A kézirat lezárásakor, 2020. július 1-én, világszerte 10 450 628 személy fertőződött meg igazoltan, melyből sajnos 510 632-en elhunytak (a halálozási arány 4,8 % az igazolt fertőzöttek számához képest) (Johns Hopkins University).

TÁJÉKOZTATÁS

- A dolgozók rendszeres tájékoztatása koronavírussal, annak terjedésével, és a szükséges óvintézkedésekkel kapcsolatban, tájékoztató kihelyezése irodaházakban.
- Figyelemfelhívás helyes kézmosás szabályaira, tájékoztató plakát kihelyezése irodaházak mosdóhelyiségébe.

MUNKASZERVEZÉS

- Igazgatói utasítás kiadása a járványhelyzettel kapcsolatos feladatok szabályozása érdekében.
- Elektronikus iratkezelés előnyben részesítése.
- Értekezletek, személyes találkozók elhalasztása, videó konferenciák alkalmazása.
- Személyes ügyfelfogadás korlátozása, majd felfüggesztése.
- Határvízi, nemzetközi tárgyalások elhalasztása.
- Távmunka bevezetése a szellemi munkakörű dolgozók esetében. Eszközök, szoftverek biztosítása otthoni munkavégzéshez.
- Fizikai dolgozók biztonságosabb munkavégzése kapcsán munkaszervezéssel kapcsolatos utasítások kiadása.
- Bejelentési kötelezettség bevezetése külföldről való hazatérés, valamint külföldi vendég fogadása esetén.

TAKARÍTÁS, FERTŐTLENÍTÉS

- Irodaházakban, felügyelőségi központokban kézfertőtlenítő kihelyezése bejárathoz, a dolgozók számára kötelező belépéskori kézfertőtlenítés elrendelése.
- Egységenként fertőtlenítő kendő biztosítása a személyes használatú informatikai eszközök biztonságossá tétele érdekében.
- A több egység által használt hálózati nyomtatók naponta többszöri fertőtlenítésének megszervezése.
- Az épülettakarítás fokozása fertőtlenítő hatású anyagokkal (kétóránként kilincs, villanykapcsoló, munkaidő után az íróasztalok fertőtlenítése).

EGYÉB

- Magánjellegű csomagfogadás megtiltása irodaházakban.
- A központi épületben működő lift használatának szabályozása (max. 1 fő tartózkodhat a liftben egyszerre).
- A központi épületben az étkező használatának szabályozása, majd bezárása.
- Minden irodaházban karantén helyiség kijelölése, munkahelyi roszszullét esetére.

A felsorolt intézkedések közül szeretném kiemelni, hogy a központi és szakaszmérnökségi irodaházakban dolgozó munkavállalók védelme érdekében – ahol és akinél lehetett – távmunkát vezettünk be. Ez teljesen újszerű volt az igazgatóság életében. Annak érdekében, hogy a távmunka hatékony és nyomkövethető legyen, az érintett

munkavállalók az egységvezetőjüktől hetente írásban kaptak utasítást az elvégzendő feladataikra, melyről a munkahét végén írásban kellett beszámolniuk. Igazgató úr szűrőpróbaszerűen ellenőrizte az egyes egységek és dolgozók beszámolóit. A távmunka összességében véve jól vizsgázott, a feladatellátás folyamatos, zökkenőmentes volt.

A távmunka sikerében meghatározó volt az Informatikai Osztály szerepe, mely biztosította a szükséges informatikai feltételeket. Köszönet érte!

Hasonlóan sikeres intézkedés volt a megbeszélések, értekezletek elektronikus útra történő áttérítése. Például a több mint 20 résztvevővel zajló igazgatói tanácsülést is rendezetten és eredményesen megtartottuk videókonferencia rendszer segítségével. Az informatika biztosította technikai lehetőségek jobb kihasználása fontos lehetőség az idővel és egyéb erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás érdekében², mind az igazgatóságon, mind ágazati szinten, a járvány utáni időszakban is. Ehhez a szükséges technikai fejlesztéseket javasolt elvégezni.

Az igazgatóság vezetésének az egységek naponta (majd április végétől, a védekezés intézkedések zömének meghozatalától hetente, illetve eseményszerűen) beszámoltak a dolgozók járványhelyzettel kapcsolatos egészségügyi állapotról (van-e igazolt fertőzött, karanténba került-e valaki, stb.), a távmunkán és szabadságon lévő állomány létszámáról (kockázatcsökkentő tényező a vírus esetleges továbbadása szempontjából), az irodaházakban rendelkezésre álló tisztító- és fertőtlenítőszer mennyiségéről. Utóbbi anyagok beszerzése márciusban és április elején többször nehézségbe ütközött a lakossági pánikvásárlások kapcsán kialakult készlethiány miatt.

A szükséghelyzetben alakult Vírusvédelmi Törzs (vezetője az Igazgatási Osztály osztályvezetője) minden megszerezhető információ figyelembevételével rendszeresen tanácskozott, és hozta meg a szükséges döntéseket, akár a szigorítás, akár az enyhítés irányában.

Több mint három hónappal a járvány hazai megjelenését követően örömmel mondhatjuk el, hogy az igazgatóság több mint 1300 munkavállalójánál (közfoglalkoztatott kollégákkal együtt) igazolt fertő-

² Megjegyzem, hogy ez nem előzmény nélküli volt az igazgatóság életében. Az éves oktatásokat például évek óta online közvetítettük a szakaszmérnökségekre.

zés nem volt. Néhány dolgozó házi karanténba került elővigyázatosságból a háziorvosa javaslatára (a legmagasabb szám március 25-én volt, akkor 5 fő volt otthoni karanténban). Április második felétől 1 fő hatósági házi karanténba került két hét időtartamra.

Jó hír, hogy a szigorú korlátozások hatására hazánkban (és több szomszédos országban is) hetek óta visszaszorulóban van a vírus. 2020. június 8-án 4014 igazolt betegből, aktívan 1182-en fertőznek. Sajnos 548-an már elhunytak, 2284 fő pe-

dig meggyógyult. A reménykeltő adatok miatt a kormány folyamatosan enyhített a korlátozásokon. A javuló járványügyi helyzet alapján, összhangban a kormányzati intézkedésekkel, az igazgatóságon is megkezdődött a megszokott munkarendre való visszarendezés. A távmunka helyett ma a szabadságok időarányos kiadása a kockázatcsökkentő intézkedés az irodaházakban. Emellett továbbra is érvényben vannak a fizikai távolságtartásra, maszkviselésre, fokozott kézmosásra, stb. vonatkozó óvintézkedések (lásd kiemelt rész).

A javuló helyzet ellenére nem szabad elringatni magunkat, hamis biztonságérzetet kialakítva: a kórokozó itt van közöttünk és bármikor új erőre kaphat. A világ számos országában még felfutóban van a járvány, messze a tetőzés. Ahogyan Kínából elterjedve pandémiává erősödött, úgy más területről megindulva újra tömegeket fertőzhet a kórokozó. Sok szakértő egyetért abban, hogy mielőtt a vakcina vagy gyógyszer elkészülne, kialakul a járvány második hulláma. A kérdés az, hogy ez a hullám kisebb vagy nagyobb lesz, mint a mostani³. Ez nagyban függ mindannyiunk fegyelmezettségétől és óvatosságától, noha a hosszú védekezés – a vízkárelhárításban is ismert módon – kifáradáshoz vezet.

Nyárra minden kedves olvasónak érzelmi és fizikai feltöltődést kívánok, az elmúlt hónapok „karantén fáradtságának” kipihenését, de megfontolt és biztonságos módon! Vigyázzunk magunkra, vigyázzunk egymásra!

LEGFONTOSABB ÓVINTÉZKEDÉSEK A MEGELŐZÉS ÉRDEKÉBEN

- alapos kézmosás és/vagy kézfertőtlenítés
- az arcunk érintésének kerülése
- fizikai távolságtartás (minimum 1,5-2 méter)
- szájmaszk viselése, ha nem lehetséges a távolságtartás, különösen zárt térben
- testi érintkezéssel járó üdvözlési formák kerülése
- betegség, rosszullét esetén otthonmaradás, a munkahely és a közösség kerülése (légúti fertőzésre jellemző tünetek esetén a háziorvossal telefonon kell felvenni a kapcsolatot)
- személyes tárgyalások, találkozók helyett a kapcsolattartás elektronikus formáinak előnyben részesítése
- a munkaterületek és közösségi felületek gyakori tisztántartása, fertőtlenítése

Gyerekekkel távmunkában

Farkasné Galyas Nóra PR referens

Nem mondom, hogy teljes lelki nyugalommal és megtörhetetlen elszántsággal mondtam igent vezetőmnek a távmunka lehetőségét előhozó kérdésére.

Azonnal rávágtam, hogy persze, menni fog ez nekem, más is csinálta már. Amúgy is olyan jól hangzik ez a „home office” kifejezés, nem igaz?

Szülő és főleg anyatársaim körében biztosan ismerősen cseng a „multitasking” kifejezés. Biztosan

van valami hivatalos definíciója az előbb említett szónak, de lényegében csak annyi, hogy egyszerre, egy időben többfajta munkafolyamatot végez valaki. Már hallom is a hozzászólásokat, hogy „naés”?? Hiszen mindenkivel előfordult már, hogy a munkahelyén, vagy akár az otthonában egyszerre, egy időben többfajta feladatot is elvégzett. És itt jön a csavar.

Mert ugye a munkahelyen dolgozunk és pont. Otthon vezetjük a

háztartást, főzünk, mosunk, és x+n számú gyermeket (férjet!) nevelünk, tehát nem a munkahelyi feladatainkat látjuk el. A helyszín a távmunka alatt egy és ugyanaz. Tehát a magam példájából kiindulva egyszerre voltam kisgyermeket nevelő óvodapedagógus, negyedik osztályos tanító néni és nem utolsósorban persze elhivatott és lelkes munkaerő.

Mikor a férjem végre hazajött a munkájából akkor rendszerint el-

³ A spanyolnátha a történelem egyik legpusztítóbb járványa volt. A világgjárvány több áldozatot követelt, mint az első világháború, a halottak száma 20 millió és 100 millió közöttire becsült. Az influenza okozta járvány legalább három hullámból állt, melyből a második volt a legpusztítóbb.

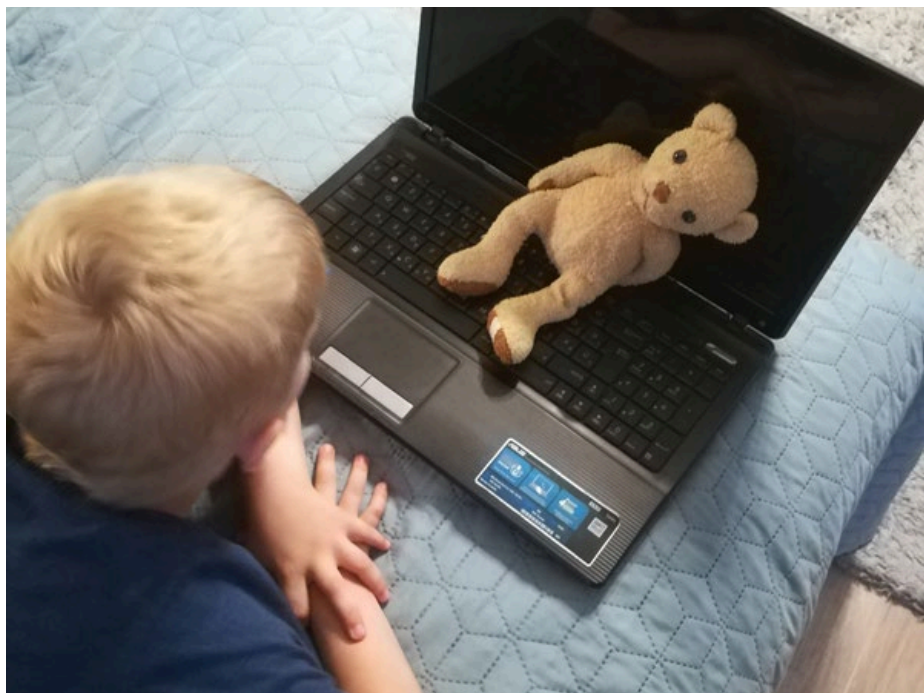
HIDROMETEOROLÓGIA

csukló hangon közölte velem, hogy nagyon nehéz, és fárasztó napja volt. Neki???

Na, amit akkor gondoltam, az biztos nem az volt, amit a hollywoodi filmekben a házassági esküben mondanak egymásnak a szerelmesek.

Túllépve ezen azt gondoltam, hogy egy jól felépített napirend majd orvosolja a problémámat. Nem is volt ezzel semmi gondom addig, amíg a négyévesem úgy nem gondolta, hogy a napirendet nem én, hanem ő állítja fel. Az iskolás nagyfiam pedig úgy értelmezte az „anya dolgozik, most ne zavarjatok!” felhívásomat, hogy rendben, addig is nem őt piszkálom, hogy kész van-e már a beadandója, és nyugodtan elvonult valami számomra ismeretlen, és értelmezhetetlen online gamer világba.

Nem áztatok senkit sem, és nincsenek tuti tippjeim arra sem, hogy hogyan válaszoljanak meg egy hivatalos levelet értelmesen, pontosan, miközben mellettem nem túl halkán (értsd: ordítva) teszi fel kisebbem az aznapi 1254324. kérdését, amire természetesen azonnal kielégítő választ vár, ami nem csupán annyi, hogy „mert csak!” Tapasztalatom viszont az, hogy nem szabad túl nagy elvárásokat támasztani önmagunkkal szem-

A "home office" nehézségei

ben, így működött a dolog nálunk is, hiszen belőlem is csak egy van. Mikor határidős munkám volt, akkor értelemszerűen el kellett engednem az elégedett, mosolygós gyermekek, egészséges tápláló ebéd, és a rendezett lakás gondolatát. Így a munkámmal haladtam, a többi pedig ugye megvárt. Lényegében a túlélésre rendezkedtem be.

Összegezve azt mondhatom, hogy jól sikerült a dolog, úgy érzem, hogy teljesíteni tudtam a rám bí-

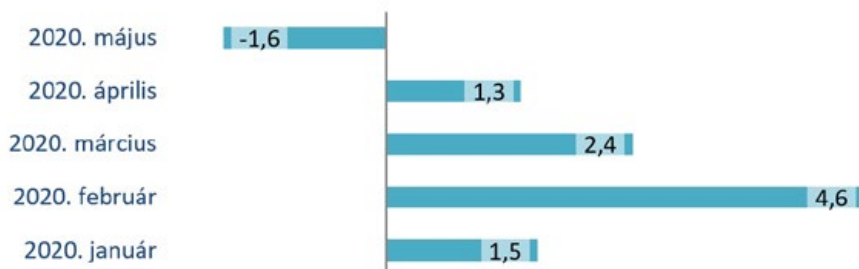
zott feladatokat, ehhez viszont szükségem volt több alkalommal azok segítségére, akik bent, normál munkarendben végezték a dolgukat.

Végül, de nem utolsósorban itt szeretném megköszönni a vezetőségnek a pozitív, segítőkész, humánus hozzáállását a kialakult helyzetre való tekintettel. Igazgatóságunk most is, és már korábban is több alkalommal bizonyította családbarát hozzáállását a munkavállalók felé.

HIDROMETEOROLÓGIAI ÉRTÉKELŐ

Potor Anita monitoring referens

2020. év elején januártól áprilisig a havi átlagtól magasabb hőmérsékleteket mértünk, kiemelkedő volt a február, amikor az átlaghőmérséklet 4,8 °C volt, ez 4,6 °C-kal magasabb a sokéves februári hőmérséklettől. Ezt követően a május kissé hűvösebb volt a megszokottól, a havi átlaghőmérséklet 15,1 °C, ez 1,6 °C-kal alacsonyabb a sokéves

1. ábra Havi átlagos léghő eltérése a sokévestől (°C)

átlagnál, többször tapasztaltunk talaj menti fagyokat is.

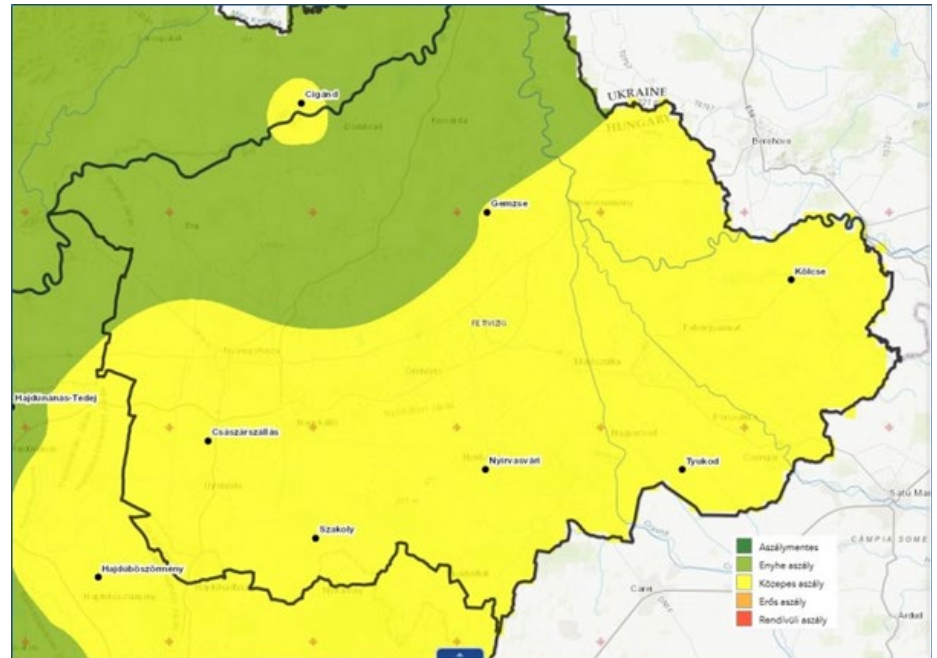
2020-ban májusig az átlagostól valamelyest kevesebb csapadék hullott (192 mm, a sokéves átlag 215 mm), azonban a területi változékonyság továbbra is jelentős. Januárban 27 mm csapadékot tapasztaltunk (a sokéves 38 mm), februárban 60 mm hullott (a sokéves 38 mm).

Márciusban a hónap elején hullott a havi csapadék nagy része, így 41 mm volt a havi összeg, mely több mint az ilyenkor megszokott havi összeg, azonban, március közepétől április végéig szinte alig tapasztaltunk csapadék tevékenységet. Ez kedvezett az aszály fokozódásának.

Áprilisban mindössze 12 mm csapadék hullott, mely 29 mm-rel kevesebb a sokévesnél. Április 28-án területünk nagy részén már közepes aszály uralkodott (2. ábra). Az aszályhelyzetet enyhítette a májusi csapadékos, átlagtól hűvösebb időjárás. Májusban 52 mm csapadékot tapasztaltunk.

ti tározók), tározóink töltésére sem hóolvadásból, sem árhullámokból nem volt lehetőség, egyedül a Szabolcsveresmarti-tározó töltése

szempontjából. A tavasi időszakban jellemző a talajvízszint emelkedése, ez a változás az idei évben olyan kismértékű volt, melyet ko-

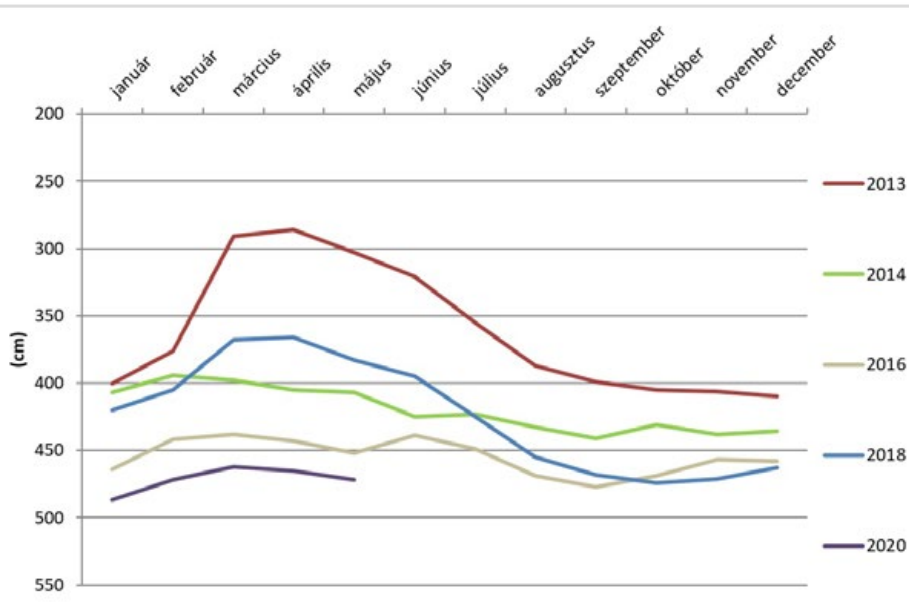

2. ábra Aszályhelyzet április 28-án

megoldott szivattyús vízpótlással. A Vajai-tározó vízkészlete rendkívül alacsony, az ökológiai vízkészletet biztosító kút már március óta nem üzemel, a tározó kiszáradás

rábban még nem tapasztaltunk. Az elmúlt években folyamatos problémát jelentett az, hogy a talajvíznek nincs megfelelő utánpótlása ahhoz, hogy a korábbi állapotot elérje. Ez a helyzet az idei évben sem változik, sőt elmondható, hogy tavasi időszakban még soha nem volt ilyen alacsony a talajvízállás (3. ábra). Májust követően a növekvő hőmérsékletek és párolgás miatt a vízszintek további csökkenés várható már csak. Május végére 472 cm mélyen van a talajvíz szintje, ezt a mélységet az elmúlt évben, 2019-ben csak augusztusra érte el, majd olyan mértékben csökkent, hogy a korábbi legkisebb vízállásra vonatkozó rekordok is megdőlték.

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2020. május 14-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint júniusban az átlagosnál melegebb és kissé szárazabb, júliusban és augusztusban az átlagosnál melegebb és szárazabb időjárás valószínűsíthető.

3. ábra A talajvízszintek alakulás a felszínhez viszonyítva 2012-től

2020. évben, az enyhe tél miatt csak minimális hófelhalmozódást észleltünk a FETIVIZIG működési területén. Így a tározóink vízkészletét nem sikerült a hóolvadásból növelni.

közeli állapotban van. Az össz-feltöltöttség május végére 52 % volt. Folyóinkon 2020-ban, ez idáig jellemzően alacsony mederteltséget tapasztaltunk, jelentős árhullám nem alakult ki.

A FETIVIZIG kezelésében lévő 12 tározóból 4 üres (a Harangodi, a Rohodi, a Pazarnyi, és Szamosmen-

A hóolvadásból származó vízpótlás hiánya komoly problémát jelent a talajvízszint további süllyedése

A Túr mentének bemutatása

a tervezett beruházások szemszögéből

Gacsályi József területi felügyelő

Áprilisban volt 17 éve, hogy területi felügyelőként kezdem dolgozni a Túr mentén. Furcsa leírni, de a Tisza szülötteként már a kezdetektől megfogott a térség nyugalma, természetessége. Mintha megállt volna itt az idő.

Aki kilátogat Garbolc, Nagyhódos környékére, nem vágyik vissza a nagyvilág zűrzavarába. Pedig, ha belegondolunk nehéz lenne a terület érintetlenségéről beszélni, mivel a tájképet az 1920-as évek második felében elkezdődő szabályozási munkálatok jelentősen befolyásolták. Elegendő csak a Túr folyó Sonkád-Túrbukó közötti részére gondolni. A folyónak ez a szakasza a szabályozás során jött létre, de napjainkban el sem tudnánk képzelni, hogy ha ide látogatunk, akkor ne nézzünk rá az emberi alkotás és a természet vízfátyolba burkolózott harmóniájára. A Palád patak szabályozott medrét is említhetném, melynek töltésén vezetett aszfaltburkolata a megye – és nem az elfogultság mondatja

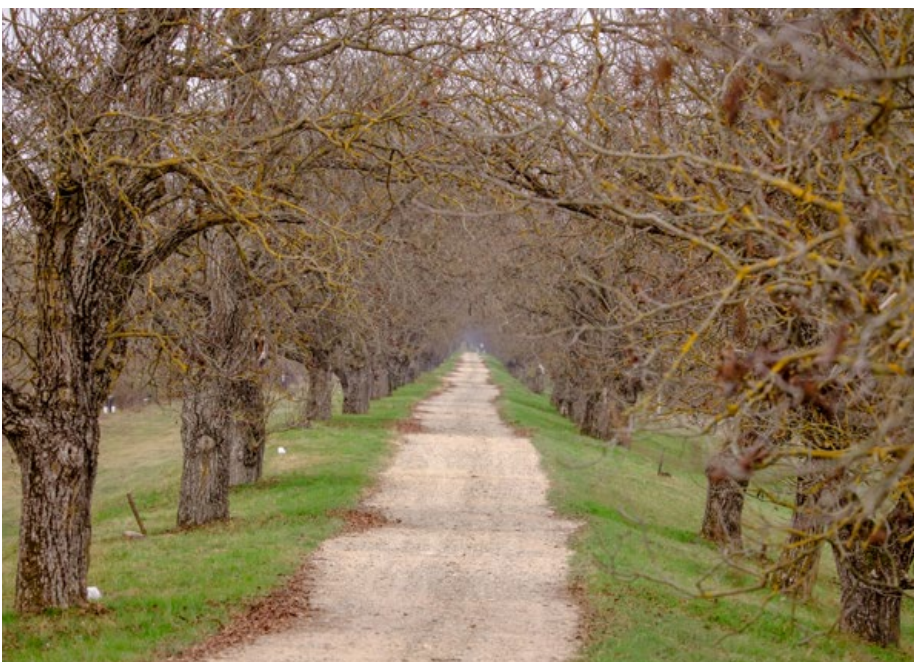

Garbolc közelében a töltés oldalát őszi kikerics borítja

velem – legszebb kerékpározási lehetőségét biztosítja, és akkor még nem is beszéltünk a garbolci Hármashatárról, vagy Magyarország legkeletibb pontjáról.

Kilencven év távlatából nem nagy bátorság kijelenteni, hogy ezen

szabályozási munkálatok a térség túlélését jelentette, de mint minden ember alkotta dolgot tovább lehet, és kell tökéletesíteni. A szabályozást követő mérföldkő a Túr esetében az 1970-es árvíz volt, melynek 50 évfordulójára a napokban emlékezhetünk. A bekövetkező árvíz katasztrófa – melynek nyomait Nagyhódos, Kishódos és Garbolc települések még a mai napig őrzik – következménye nem is igazán magyaroldalon, hanem a romániai fejlesztések révén érezheti hatását. A megépült Kányaházi tározó teljesen átalakította a Túr vízjárását. Ennek jelentős előnye árvízkor észlelhető, mely a 2001-es évi árvíz idején meg is mutatkozott. A Túr folyó árvízterhelését közel 50 %-kal csökkentette. Azonban nem szabad elfelejteni, hogy a vízjárás átalakítása kedvezőtlenül érintette a kisvízi időszakot. A nyári vízhozamok – ezáltal a vízszintek – úgy lecsökkentek, hogy jellemzően 0,5 m³/s alatt mérhető. Ez a vízmennyiség az Öreg-Túr ökológiai vízigényét sem fedezi. Nyári időszakban Tisztabereknél, a Túr

Egyedülálló Túri látkép a töltéskorona két szélén lévő diófasorral

A torkolati szakasz fejlesztésénél az előregedett faállományt el kell távolítani

folyónak van egy olyan szakasza, ahol meg merném kockáztatni, hogy száraz lábbal átlépek. Gyakorlatilag eljutottunk oda, hogy a napjainkban ismét nagy jelentőséggel bíró öntözés céljára felhasználható szabad vízkészlet nulla.

Ebből kifolyólag megjegyezném, hogy óvatosan kell azon igényeket megfogalmazni, miszerint a tiszai árhullámok csökkentését a vízgyűjtő hegyvidéki szakaszán tározók kialakításával kellene kezelni. Könnyen belátható, hogy a most ismert, és szeretett Felső-Tiszánk vízjárása drasztikusan átalakulna, mely az árvízszintek csökkentésével a kisvízes időszakokat érintené hátrányosan. A Túr térség vízgazdálkodásának javítása folyamatban van. Megvalósult a 2010-es években az Öreg-Túr rehabilitációja, mely a medertározás hatékonyabbá tételével emelte a vízszinteket, illetve biztosítja a környező holtmedrek vízpótlását.

Kivitelezés előtt áll a SAFETISZA című, Ukrán-Magyar közös projekt, mely a közel 6 km hosszú koronaburkolat mellett a Palád patak ősi medrének, ezáltal a Palád-Csécsei öblözet vízpótlását teszi majd lehetővé duzzasztó és zsilip megvalósításával. Ami azonban optimizmusunknak leginkább okot ad, az a kivitelezés alatt álló Tisza-Túr tározó. Ez a beruházás – amellett, hogy egy biztonsági szelepként

fogja csökkenteni az árvízvédelmi védvonal terhelését anélkül, hogy beavatkozna a Tisza vízjárásába, – lehetőséget fog teremteni a Tisza-Túrközi öblözet vízháztartásának a javítására.

Ami megkülönbözteti a Tisza-Túr tározót a korábban megépült árapasztó tározóktól, hogy ez a létesítmény mind a víztöbblet, mind a vízhiány kezelésére hatékony megoldást fog nyújtani.

Az előkészítés során olyan műszaki megoldást kerestünk, mely az ökológiai vízigényt a legszükségesebb időszakban tudja biztosítani fenntartható módon. Ennek érdekében fixen telepített elektromos szivattyútelep fog épülni Tiszabecs térségében, melynek energiaigényét egy zöldenergiára alapozott naperőmű fogja biztosítani. A vízpótló rendszer gerincét a 70-es években kialakított öntözővíz elosztását szolgáló csatornahálózat adja, melybe bekapcsolásra kerülnek az öblözet belvízcsatornái. Amellett, hogy a csatornák kettős-működésűvé válnak, a rendszerbe

bekívánjuk kapcsolni a terület holtmedreit, illetve az igénybe venni tervezett anyagnyerőhelyeket is, így növelve az érintett terület talajvízszintjét.

Sajnos a beruházás olyan látképi érték megszűnését is magával hozza, mint a Túr jobbparti árvízvédelmi töltés torkolati szakaszának jellegzetessége, a töltéskorona kétszélén található diófásor. Ez a szakasz a 2000-es évek elején megvalósult töltésfejlesztésekből kimaradt, így most a tározó részeként az alsó 7,0 kilométeren jelentős (2,0-2,5 m-es) emelést kell megvalósítani. Ilyen mértékű terhelésénél nem vállalható kockázat a diófák meghagyása, tekintettel arra, hogy a gyökérzete a töltés teljes szelvényét behálózza. Megjegyzem, a meglévő diófásor jelentősen előregedett, évente jelentős mennyiségű diófa hal el (15-20 db/év). Figyelembe véve azonban a Felső-Tiszán jelentkező árhullám jellemzőit, javasoltuk a sonkádi közúti híd fölötti szakaszon a mentett oldali diófásor meghagyását, tervszerű pótlással. Erre a meglévő széles töltésszelvény, illetve a viszonylag kismértékű magasságihiány (0,8-1,0 m) ad lehetőséget.

A folyamatban lévő fejlesztések egymásra épülnek, teljesskörű megvalósulásuk esetén érik el a kívánt hatást. A tervezett beavatkozások vízgyűjtőszinten kezelik a megoldandó problémát, melynek lehetőségét a magyar-ukrán vízügyi ágazat hatékony együttműködése teremti meg.

Az elkövetkező években a térség arculata jelentősen átalakul, ezért is nagy megtiszteltetés, hogy ezen fejlesztéseknek aktív részesei lehetünk. A legnagyobb öröm, hogy a fejlesztések minden területen éreztetni fogják hatásukat. Mind a természetvédelem, turisztika, mezőgazdaság területén hatalmas potenciál van a folyamatban lévő projekteknél, ezért is nagy a felelőségünk a beruházások sikeres megvalósításában.

Szakcsoporti munkavégzés Ukrán relációban távmunkában

Varga Attila határvízi titkár

A korábbi évek tapasztalatainak megfelelően ez év elején közösen az ukrán partnereinkkel egyeztetésre kerültek a kétoldali határvízi rendezvények kiutazási és fogadási ütemtervei. Ezekben az ütemtervekben szerepeltek a szakcsoporti, meghatalmazott-helyettesi, Kormány-meghatalmazotti, valamint pályázati találkozók időpontjai és lebonyolításuknak a helyszínei is. Az elfogadott ütemterv szerint a meghatalmazott-helyettesi és a Kormány-meghatalmazotti találkozót megelőzően mind a három szakcsoportnak (Víz-kárelhárítási-, vízminőségi- valamint Hidrometeorológiai és Vízgazdálkodási) szükséges lett volna találkozni és kiértékelni az elmúlt év során végzett tevékenységüket. Sajnálatos, hogy a koronavírus-járvány átírta ezeket a terveket és gyakorlatilag újra kellett gondolni, miként tudjuk megvalósítani a szakcsoporti kötelezettségeinket.

Egyeztetve a meghatalmazott-helyettesekkel arra a megállapodásra jutottunk, hogy a terepi bejárásokat,

illetve a személyes találkozókat az államhatárok lezárása, valamint a COVID-19 járvány miatt nem tartjuk meg, de a jegyzőkönyv-tervezeteket a Felek elkészítik, egymás részére megküldik. Miután a jegyzőkönyv-tervezeteket a mellékletekkel együtt a Felek elkészítették és véleményezésre megküldték egymásnak, a szakértők, a szakcsoportvezetők, illetve a határvízi titkárok között különböző digitális platformokon elkezdődött és folyamatos volt az érdemi szakmai egyeztetés. Külön problémát okozott az is, hogy mind a magyar mind az ukrán szakértők „home-office” munkavégzésben voltak és nem mindig lehetett mindenkiel egyszerre egyeztetni. Ezt úgy tudtuk kiküszöbölni, hogy a szakértők a jegyzőkönyv-módosításokat folyamatosan megküldték egymásnak, ezáltal mindenki látta a korrekciókat. Hosszas összevetéseket követően elkészültek azok a jegyzőkönyv-tervezetek, amelyeket majd a világjárvány elmúltá, a határok megnyitása után terepi szemlék, mintavételezések, valamint vízhozam-mérések

keretében fogunk ez év őszén aktualizálni és aláírni. A tervek szerint a szakcsoporti jegyzőkönyvek aláírása és az őszi terepi szemlék lebonyolítása után fog majd a sor kerülni a meghatalmazott-helyettesi, illetve Kormány-meghatalmazotti találkozókra.

Elmondható, hogy az ukrán partnereink pozitív és agilis hozzáállása nélkül nem lehetett volna megvalósítani a szakcsoporti jegyzőkönyv-tervezetek elektronikus egyeztetését, véglegesítését, és az is elmondható, hogy a jegyzőkönyvek terepi bejárások és terepi munkavégzés (vízhozam-mérés, mintavételezés) nélkül nem az „igaziak”.

Reménykedem abban, hogy hasonló járványok általi korlátozásokra nem fog a jövőben sor kerülni és a szakértők a korábbi évek pozitív tapasztalatai alapján a helyszíneken és a területen fogják összeállítani, egyeztetni a jegyzőkönyveket és azoknak a mellékleteit.

Magyar-Román határvízi feladatvégzés távmunkában

Nagy Zoltán határvízi titkár

A Magyar-Román Vízügyi Bizottság Gyulán megrendezett XXX. ülészakát követően a kiadott Munkaprogramnak megfelelően az idei év márciusáig minden szakértői és albizottsági találkozó (Ár- és Belvízvédekezési, vízminőségi valamint Vízgazdálkodási és Hidrometeorológiai Albizottság) megtartásra került, ahol a szakértők kiértékeltek az elmúlt év során végzett tevékenységeket és meghatározták az új tennivalókat.

A feladatok gördülékeny előrehaladásával februárban a Magyar - Román Koordinációs és Együttműködés Fejlesztési Albizottság véglegesítette a Magyar - Román Vízügyi Bizottság soron következő XXXI. Ülésszak jegyzőkönyv-tervezetét, melynek megvitatása és aláírása 2020. március 23-27. közötti időszakra volt tervezve, ezzel zárva egy éves munkát. Az időközben kialakult járványhelyzet a megszervezett találkozót meghiúsította, melynek átütemezése a magyar - román határnyitást követően ismét napirendre kerül.

A határozást követő időszakban a napi rendszeres adatcserék az érvényben lévő Szabályzatok előírásainak megfelelően maradéktalanul megtörténtek, a felmerülő problémák e-mail, illetve telefonos kapcsolaton keresztül megvitatásra kerültek, biztosítva a vízügyes együttműködés folyamatosságát.

Személyes találkozók és kézjegyekkel ellátott jegyzőkönyvek nélkül a román Fél nem tud hivatalossá tenni új határvízi intézkedéseket és feladatokat, mivel jogrendje erre nem

ad lehetőséget, így a jövőben, ebben a kérdéskörben új irányokat kell nyitogatni, keresni a megoldásokat egy esetlegesen elhúzódó határozás kapcsán felmerülő ár- és belvízvédelmi, vízminőségi probléma megoldására.

Elköteleződés és elhivatottság

Interjú dr. Czeglédi Lászlóval, a FETIVIZIG új gazdasági igazgató-helyettesével

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

Idén Pesel Antal, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG) eddigi gazdasági igazgatóhelyettese a több, mint 31 éves az aktív vízügyi szolgálati idejét befejezve nyugállományba vonult. A posztjára kiírt pályázat elbírálását követően Dr. Pintér Sándor, Magyarország belügyminisztere 2020. április 7.-től Dr. Czeglédi Lászlót, a Közfoglalkoztatási Önálló Osztály korábbi osztályvezetőjét nevezte ki a FETIVIZIG új gazdasági igazgatóhelyettesének.

- Gondolkodtál-e akár gyermekként, akár az iskolai éveid alatt vízügyes pályafutásban?

Megmondom őszintén, hogy nem. Már magát az igazgatóságra kerülésemet, majd itt a további szakmai életutamat a szerencsés véletlenek sora jellemezte, amiket azért talán saját magamnak is sikerült alakítanom.

- Úgy tudom, a vízhez, a Felső-Szabolcsi tájhoz, a Rétköz-höz való kötődésed családi indíttatás.

Igen, hiszen nagyon szeretem a Tisza-menti vidéket, ugyanis passzabi vagyok. Négy és fél éves koromban költöztünk be Nyíregyházára. Az általános iskola első 6 osztályát Sóstóhegyen, a

Szabó Lőrincz Általános Iskolában végeztem, majd Krúdy Gyula Gimnáziumba jelentkeztem a hat osztályos rendszerű képzésre, és ott is érettségiztem.

- Hol kezdted el a felsőfokú tanulmányaidat?

A Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán, nappali

dr. Czeglédi László gazdasági igazgató-helyettes az új irodájában

képzésen, jogász szakon, amelyet 2011-ben végeztem el. Közben, egy újabb sikeres felvételit követően - még a jogi diploma megszerzése előtt - a Nyíregyházi Főiskola Gazdasági és Társadalomtudományi Karának gazdálkodási- és menedzsment (Bsc) szakos, levelező tagozatos hallgatójává is váltam 2008-ban. Mindez azt jelentette, hogy egy ideig párhuzamosan folytattam közgazdasági és jogi tanulmányaimat. A Nyíregyházi Főiskolán 2013-ban államvizsgáztam sikeresen.

- Mi keltette fel a közgazdaság iránti érdeklődésedet?

A jogi egyetemen hallgatott 2 féléves közgazdaságtan kurzus teljesítése során ébredt fel bennem ez a gondolat. Kifejezetten a makroökonómia és a pénzügyi ismeretek vonzottak leginkább, jogásznak pedig már általános iskolás korom óta készültem.

- A jogtudományi diploma megszerzését követően mi volt a célod?

Megmondom őszintén, még egy hónappal szerettem volna meghosszabbítani a „nyári szünidőt”, gondolván, hogy az lesz az utolsó ilyen lehetőségem erre, de másképp hozta az élet. Egy - utólag is annak tartott - szerencsés véletlen folytán a tudomásomra jutott, hogy jogászt keresnek a vízügyi igazgatóságon.

- Ilyen területen képzelted el a jövődet?

Akkor még kifejezetten ügyvédi pályára készültem, de mivel munkajogi területre kerestek embert, és az nekem abban az időben a legkedvesebb jogterületem volt, emiatt úgy éreztem, nézzük, próbáljuk meg, hogy tapasztalatot szerezzek. Úgy gondoltam, muszáj valamire elindulni. Bátor voltam, majd sodor a szél ahová sodorni kell, de ezt az esélyt meg akartam adni magamnak. Hát ez az esély lett az életem a mai napig.

- Emlékszel még a jelentkezésed napjára?

Egy júliusi fülledt, meleg, nyári nap volt. Útközben jó nagy zivatar kapott el, s mire beértem életem első állásinterjújára, jól bőrig áztam. Salamonné Kazár Ilonával az akkori munkaügyi osztály osztályvezetőjével beszélgettem akkor mintegy 50 percen keresztül.

- De azért végül mégsem „fűrödtél be”, hiszen felvételt nyertél. Hogyan kezdődött az itteni pályafutásod?

Először 4 és fél hónapos közmunkás szerződést kaptam, 2011. év végéig. A Munkaügyi Osztályon dolgoztam jogász munkakörben Salamonné Kazár Ilona osztályvezető asszony kezei alatt, akinek nagyon sokat köszönhetek. Majd 2012. december 1.-től megkaptam az első, akkor még határozott idejű kinevezésemet a Közfoglalkoztatási Osztályon (KÖO), szintén jogász munkakörben.

A futás a mindennapok részévé vált (Gát Futóverseny 2019.)

- De voltak még lépcsőfokok a ranglétrán fölfelé.

Valóban, mert időközben a munkaköri feladataim is bővültek. 2013. és 2014. között az igazgatóság belső-kontroll felelőse voltam, majd 2015. májustól munkaügyi csoportvezetőnek neveztek ki. A nyugdíjba vonuló Varga István helyett 2017-ben először megbízott, majd kinevezett osztályvezető-helyettes lettem. Ezután az élet úgy hozta, hogy 2018-tól - 2 éven át - határozott időre megkaptam a KÖÖ-n az osztályvezetői kinevezést arra az időszakra, amíg Somogyiné dr. Gerliczky Judit osztályvezető asszony GYED-en volt. Amikor Ő visszajött, 2020. január 1.-től kezdődően - a mostani kinevezésemig - szakágazati vezető volt a munkaköröm.

- Hogyan fogalmazódott meg benned az a szándék, hogy Pesel Antal megüresedő helyét, a gazdasági igazgatóhelyettesi posztot megpályázd? Eddig az élet terelt Téged mindig a jó irányba, de most te döntöttél.

Megmondom őszintén, igazából először nem is olyan komoly, csak mintegy „magvető” gondolat volt. Ahogyan korábban is említettem, a kezdeteknél a vízűgyről ismereteim nem voltak,

tehát akkor egyáltalán nem volt tudatos választás ez. Az itt eltöltött évek alatt azonban beleszerettem ebbe a világba. Így aztán egyre elkötelezettebbé váltam a vízűgyi szolgálat iránt, olyannyira, hogy immár célzottan kutatom is a vízűgyi szervezetrendszer sajátosságait. Egyszer csak az vettem észre, hogy egyre többet foglalkoztatott a pályázat gondolata, mert úgy éreztem, hogy már van annyi beágyazódásom, tapasztalatom, helyzetismeretem, emberismeretem, szervezetismeretem és talán magabiztosságom arra, hogy belevágjak ebbe az új kihívásba.

- Mint kiderült, jól döntöttél, hiszen Te nyerted meg a pályázatot. Hogyan fogadták hírt a munkatársak?

Én azt éreztem, hogy abszolút pozitívan és konstruktívan álltak a leendő munkámhoz, úgy fogalmaznék, hogy jó szívvel és a jövőbe tekintő bizalommal fordultak hozzám. Külön öröm volt számomra, hogy az elődöm, Pesel Antal is nagyon pozitívan, örömmel fogadta ezt, és a legelső perctől a lehető legnagyobb támogatásról biztosított. Ezúton is köszönöm Neki ezt a hozzáállást, hiszen az Ő több évtizedes rutinját nem lehet máshogy átadni.

- Azt szokták mondani, minden sikeres férfi mögött ott van egy feleség, aki a nyugodt munkához szükséges, biztos hátteret megteremti.

Igen, ez nálam is így van! A feleségemet - aki szintén jogász - négy éve ismertem meg, két éve házasodtunk össze. Mivel Ő is az igazgatóság dolgozója, a munkahelyen is és otthon is a „szeme előtt vagyok”, ha akarnék sem tudnék elszaladni előle.

- Pedig tudtommal szeretsz sportolni.

Valóban, többek között pl. futni is. A Tiszabercelen megrendezett Gátfutó versenyeken én is rendszeresen részt vettem. Ebben már valamelyest hasonlítok az elődömre, remélem, másban is fogok majd, de erre majd térjünk vissza úgy 31 év múlva.

- Gratulálunk az új beosztásodhoz, jövőbeni munkádhoz sok sikert kívánunk!

Kövessy Győző

díszes, viaszpecsétel ellátott, eredeti Mérnöki Oklevele

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

A magyar vízügy múltját az első vízügyi társulat megalakulásától számolhatjuk, azaz 1846-tól. Az egykori Szabolcs, Szatmár és Bereg megyékben nyolc vízügyi társulat kezdte meg munkáját, öt nagy és három kisebb. A Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Vízügyi Történeti Gyűjteménye ezek írásos és tárgyi dokumentumait is őrzi. Az értékes állományban megtalálhatók eredeti mérnöki oklevelek is egészen 1888-tól. Az egyik ilyen Kövessy Győzőnek (1861-1938), a Tisza-Szamosközi Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat miniszteri biztosának díszes, viaszpecsétel ellátott, eredeti Mérnöki Oklevele.

Az elemi iskoláit Csongrádon, a főreáliskolát Szegeden végezte, azonban az 1879. év tavaszán bekövetkezett szegedi árvízi katasztrófa miatt Besztercebányán érettségizett. Ugyanebben az évben beiratkozott a budapesti József Nádor Műegyetemre, ahol éppen 135 éve, 1885. júniusában szerzett abszolutóriumot. Az édesapja súlyos megbetegedése miatt azonban felfüggesztve a vizsgáit, állást vállalt, így csak 1888. októberében kapta meg a mérnöki oklevelét.

Az Ő mérnöki tevékenysége nagyban kötődik a térségünk vízügyi múltjához is.

1892-ben Kvassay Jenő, az Országos Vízépítési Igazgatóság vezetője megbízta az Ecsediláp lecsapolásának, valamint a Szamos balparti árvízvédelmi töltés terveinek és költségvetéseinek elkészítésével. A tervezéshez szükséges felméréseket személyesen végezte. A mérési eredmények alapján 1894. elejére elkészítette a 164.486 kat. hold ármentesítését és lecsapolását lehetővé tevő terveket. Megindította az érdekeltek között a társulat megalakításához szükséges felvilágosító munkát. 1894-ben az érdekeltség kimondta az Ecsediláp Lecsapoló és Szamosbalparti Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat megalakulá-

sát, Nagykároly székhellyel. Ezután a Társulat fő műveinek építését is beindította.

1913-ban a Tiszán, a Szamoson, de különösen a Túron közel egy időben levonult rendkívüli árvíz katasztrófális helyzetet teremtett a Tisza – Szamos-közben. Ez adott lökést a társulat megalakulására és 1914-ben az alakuló közgyűlés kimondta a Tisza-Szamosközi Ármentesítő és Belvízszabályozó Társulat megalakulását Szatmárnémeti székhellyel.

A földművelésügyi miniszter Kövessy Győzőt 1924-ben nevezte ki a Társulathoz miniszteri biztosnak. Ebben a beosztásában kidolgoztatta a társulati vízrendezés részletes kiviteli terveit és a munkák költségvetését. Egyeztetett a három részre szakadt társulati ártér megoldásának érdekében a csehszlovák és a román féllel.

A Túr csatorna földmunkáit 1926. év végén, 1927-ben pedig a nagy műtárgyak építését indította be. 1929.

augusztus 4.-én adták át a Társulat legjelentékenyebb és közgazdaságilag legfontosabb létesítményét, a Báró Kende Zsigmond csatornát, amelyet a Társulat első nagyérdemű elnökéről neveztek el. A csatornát a Társulat a Túr folyó árvizeinek kártétel nélkül való elvezetésére, illetőleg mintegy 70.000 kat. hold árterületnek vízmentesítése céljából létesítette, a legfelsőbb szervek teljes megelégedésére.

A csatorna méreteinél és szép, műszakilag is kiválón tökéletes hídjaival és műtárgyaival (pl. osztómű és torlati bukógát) a magyar vízszabályozásnak egyik legnagyobb és legszebb alkotása volt a maga korában.

A Társulat véleményező bizottsága 1929-ben indítványozta, hogy az olcsvaapáti zsilipet „KÖVESSY GYŐZŐ” zsilipnek nevezzék el, és az építés folyamán megfelelő helyen a tábla a zsilipbe beépítést nyerjen, emlékül a fáradtságot nem ismerő, odaadó munkájának és az érdekeltek hálás elismerésének.

Kövessy Győző Mérnöki Oklevele

Emlékezés a XX. század utolsó nagy árvizére

Dajka István osztályvezető

Az 1998. november és 2001. március között eltelt közel 2,5 évben a Tiszán a 2000. április elején kialakult nagy árvíz volt a harmadik, amelyik elérte vagy meghaladta a korábbi maximumokat.

A FETIVIZIG működési területén a 2000. évi hidrológiai év első hat hónapjában átlagosan 332 mm csapadékot mértek, amely közel 90 milliméterrel haladta meg a sokévi átlagot.

Az 1999-2000. évi téli hónapok havasak voltak, a vízgyűjtőn január végén 2,5 km³, február végén 1,7 km³ volt a hóban felhalmozódott vízmennyiség, amely jelentősen meghaladta az ilyenkor jellemző értékeket. Március utolsó hetében kezdődő erőteljes hóolvadás mellett mindennapos volt az eső is, így a Felső-Tiszán és a Szamoson kialakult árhullám Tisza-becsnél 330 cm-el (I. fok 300 cm), a Szamos Csengernél 485 cm-el (I. fok 500 cm) tetőzött április 1-én. A két folyó által hozott vízhozam a Szamos-torkolat alatt összegződött, miközben a Bodrog magas szintje is visszaduzzasztotta a Tiszát, ezért Vásárosnaményban és Tiszabercelen március 29-től elrendelték az I. fokú

készültséget. A tetőzés Vásárosnaménynál április 2-án 806 cm-nél (III. fok 800 cm), Záhonyánál 628 cm-nél (II. fok 600 cm) következett be, és Dombrád-Tiszabercel térségében is II-III. fokú készültségi szintű vízállások alakultak ki.

Az árhullám még levonulóban volt, amikor a nedvességgel telített talajra április 4. és 6. között nagy intenzitással lehullott 20-50 mm eső, az olvadékvízzel együtt heves áradást indított el a Felső-Tiszán, a Nagy-Szamoson, a Láposon, a Krasznán, és a Túron. A folyók felső szakaszán a vízállástetözések már április 6-án bekövetkeztek. A külföldi folyószakaszok közül a legkritikusabb helyzet a Krasznán alakult ki, ahol romániai területen töltésmeghágás ellen kellett védekezni, miközben Alsószopornál és Domahidánál a vízmércék telepítése óta regisztrált legnagyobb vízállásokat mintegy 20 cm-el meghaladó tetözések alakultak ki.

A Tiszán a Szamos-torkolat és Bodrog-torkolat közötti folyószakaszon alakultak ki a legmagasabb vízállások, de az árvíz a Lónyay-főcsatornát is súlyosan érintette. Az április 8-án bekövetkező vásárosnaményi 882

cm-es vízállástetőzés 41 cm-re közelítette meg az addig észlelt (1998. novemberi) legmagasabb értéket, és így az elmúlt évszázad harmadik legnagyobb árvize lett. A Tisza naményi szelvényében mért maximális vízhozam 3220 m³/s volt.

A Tisza Záhonyánál 40 cm-rel, Dombrádnál 57 cm-rel tetőzött az LNV alatt, viszont Tiszabercelnél április 11-én mért 882 cm-es legnagyobb vízállás 4 cm-el múlta felül az 1888. március óta tartott LNV-t. A Lónyay-főcsatornán Kótajnál szintén április 11-én következett be a tetőzés (10 és 20 óra között) 899 cm-en, ami 39 cm-el haladta meg az 1888-ban mért (és 1999-ben megismételt) maximumot. Kemeccsénél csak 2 cm-rel maradt el a tetőzés az 1941. évi LNV-től.

A Kormány április 08-án 22 órától **rendkívüli árvízvédelmi készültséget** rendelt el a Tisza Vencsellő-Vásárosnamény, illetve Lónya-Vásárosnamény közötti védvonalain, a Lónyay-főcsatorna Nagyhalász-Mága és a torkolat közötti szakaszán, valamint a Kraszna és a Szamos torkolati szakaszain, összesen 241,524 km hosszú védvonalon.

A védekezési munkák elsősorban a töltések nyúlgáttal való magasítására, a hullámverés, buzgár, szivárgás elleni védekezésre, bordás megtámasztások készítésére, a megközelelt utak járhatóvá tételére koncentráltak. Több helyen nyújtottunk segítséget az önkormányzatok részére, védműveiken való védekezési feladataik ellátásához.

A Tisza Nagyhalász-vencsellői szakaszán és a Lónyay-főcsatorna védvonalai mentén az árhullám tartóssága és rendkívüli magassága következtében szinte 4-5 m-ként keletkeztek káros árvízi jelenségek, amelyek fokozott figyelmet és azonnali beavat-

Hullámverés elleni védelem (Mága sor Kemeccse)

TÖRTÉNELEM

kozást igényeltek. A töltéskoronát több szakaszon kellett nyúlgátakkal magasítani, hullámverés elleni védelmet kiépíteni, ill. megerősíteni.

A Tisza bp. 48+600-48+700 és a 54+400-54+700 tkm szelvények között hullámverés ellen kellett védekezni TERFIL szövet homokzsákos leterhelésével.

A Lónyay-főcsatorna belvíztől való tehermentesítése érdekében el lett rendelve a Nyírségi tározók zárószilipeinek teljes lezárása, s a vízgyűjtő-területen az arra alkalmas helyeken a vizek visszatartása, valamint korlátozták a Lónyay-főcsatorna mentén 5 db belvízvédelmi szivattyútelep üzemelését.

A Lónyay védvonalain nyúlgát építésével töltésmagasítást végeztek összesen 11.550 m hosszban, hullámverés ellen védekeztek összesen 3.855 fm hosszban. Négy helyen képeztek homok depóniát összesen 2.910 m³ mennyiséggel. A védekezés érdekében a töltés megközelítése és a töltéskorona járhatóvá tételére összesen 10.644 fm hosszban építettek stabilizációt. Az átázott, szivárgó, csurgó töltésszakaszok erősítése, illetve a szivárgó vizek elvezetése volt az egyik legnagyobb feladat. A Lónyay-főcsatorna bp. 1+730-3+800 szelvényei között igen veszélyes rézsúvadások következtek be a vízdalon, amelyet geotextíliára helyezett homokzsákos megtámasztással védtek be.

A Kraszna védtöltései mentén összesen 6.360 fm hosszban észleltek szivárgást. A Kraszna bp. 9+964 tkm szelvényében lévő zsilip meghibásodása miatt kellett ideiglenes elzárást kiépíteni. Figyelemre méltó, és a 20 évvel ezelőtt védekezőket is meglepte, hogy a Romániában 1998 után újra rekordot döntő folyó vízálása magyar területen ismét 30 cm-rel elmaradt az LNV-től. Ezt a román területen szakszerűen üzemeltetett árvízi tározóknak és a belvizeket a Krasznába emelő romániai szivattyútelepek ideiglenes leállításának „köszönhetjük”.

A FETIVIZIG védelmi osztag verőgépes csoportja 2000.04.04-én a tiszaberceli CSK állás körüli buzgár CS-2 lemezes elzárását végezte. Az újabb áradás miatt a védelemvezető utasítására április 6-án a teljes osztag tel-

Szádfalverés Tiszabercelen (2000. 04. 07.)

jes menetfelszereléssel Tiszabercelre lett kivezényelve. Négy árvízvédelmi szakasz mentén végeztek elhabolás, csurgás elleni és töltésmeghágás elleni védekezést, a töltéseken és az altalajon átszivárgó vizek elvezetését, töltésmegközelítő utak helyreállítását, ideiglenes lokalizációs művek építését.

Területünkre - a FETIVIZIG osztagán kívül - az ÁBK SZ Kht. (Budapest) védelmi osztagát és az ADUVIZIG (Baja) verőgépes egységét is kirendelték, akik nyúlgátépítést, bordás megtámasztásokkal töltéserősítést és hullámverés elleni védelem kiépítését végezték.

Az ár levonultával a védelmi szakaszon árvízvédekezés során megsérült védelmi létesítmények (töltéstest és előtér, koronaburkolatok, megközelítő utak) helyreállításának szervezése és kivitelezése jelentette a fő feladatot, ugyanis akkor erre lehetőség volt.

A Kormány 2000. május 3-án 0:00 órakor szüntette meg a rendkívüli készsültséget, amely egyúttal a védekezés végét is jelentette.

A FETIVIZIG védelmi osztagát az OMIT április 17-i indulással a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság 10.04. és a 10.07. árvízvédelmi szakaszára rendelte ki, ahol meghá-

gás elleni védelem kiépítését, a töltéseken és az altalajon átszivárgott vizek szakszerű szivárgókkal történő elvezetését, a veszélyes helyek megközelítésének helyreállítását, ideiglenes lokalizációs művek építését, tér- és vonalvilágítás telepítését, közérő és honvédségi erők irányítását végezték. A Közép-Tiszán szintén rendkívüli mértékű árvíz elleni munkák is sikerrel jártak, és az OMIT május 6-án az osztagot visszavezényelte a nyíregyházi állomáshelyére. A védekezéshez felhasználtak 87 ezer db homokzsákot, 10 ezer m³ homokot, 16 ezer m² geotextíliát, 14 ezer fáklyát, 9 ezer m³ követ. Az árvízvédekezés csúcsidőszakában naponta közel 1800 fő vett részt, amelyből csak 169 fő tartozott a FETIVIZIG állományába. A védekezés az Államnak 745 millió forintjába került. Az árvízvédelmi művekben bekövetkezett károkat 1,1 milliárd Ft-ra becsülték.

Ez az árvíz is bebizonyította az 1997-ben megkezdett felső-tiszai árvízvédelmi rendszer gyorsított ütemű fejlesztésének szükségességét, amelyben továbbra is prioritást kell, hogy kapjon a magasság- és keresztmetszet hiányos védvonalak kiépítése. Ebben, és az árvízvédelmi előrejelző- és riasztórendszer korszerűsítésében az utóbbi 20 évben igen komoly eredményeket értünk el.

Az árvíz igazolta azt is, hogy helyes volt a régi, meggyengült állapotú műtárgyak rekonstrukciós programját elindítani, hiszen a mostani árvíz-

A 2007-ben megépült Lónyay árvízkapu

védekezésnél a műtárgyaknál - különös tekintettel a Lónyay-főcsatornára - a korábbiaktól eltérően nem alakult ki veszélyes árvízi jelenség.

A védvonalakon egyszerre annyi helyen folyt védelmi munka, hogy a társ vízügyi igazgatóságoktól kirendelt 30 fős műszaki létszám és védelmi osztagok nélkül nem lehetett volna a műszaki irányító létszámot

biztosítani. A társ vízügyi igazgatóságok erőforrásaira ma is szükség volna egy rendkívüli védekezésénél. Az árvíz után az egyik leglényegesebbnek feladatként a Lónyay-főcsatorna torkolati zsilip beruházási programjának elkészítését határozták meg. Az árvízkapu 2007-ben megépült, azóta a Lónyay-főcsatorna védvonalain a Tisza visszaduzzasztása már nem érvényesül.

Az árvíz rávilágított arra is, hogy foglalkozni kell a Tisza Vencsellő és Vásárosnamény közötti szelvényhiányos, árvíz jelenségekkel terhelt töltésszakaszok védképességének javításával is. A legproblémásabb szakaszokat felmértük ugyan, de ezen a téren még bőven van még tennivalónk akkor is, ha egy rendkívüli helyzetben a 2008-ban megépült Cigánd-tiszakarádi árvízi tározó árvízcsúcs csökkentő hatásával számolhatunk.

Az árvíz után intézkedés történt a magaspartok felülvizsgálatára is. Azóta minden érintett településnek elkészítettük az árvízvédelmi tervét. Három árvizes év után is fontosnak tartották, ma még fokozottabban igaz, hogy a védelmi dolgozók elméleti és gyakorlati ismereteinek szinten tartását biztosítani kell.

A XX. század utolsó nagy árvize elleni védekezés sikerrel járt, amelyben meghatározó szerepe volt annak is, hogy a védekezést végző szervezetek között jó volt az együttműködés.

E-learning képzés Home Office-ban

Luczáné Madai Zsuzsanna oktatási-képzési referens

Március hónapban a koronavírus miatt kihirdetett járványügyi veszélyhelyzet a továbbképzési tervek megvalósítására is hatással volt. A továbbképzési rendszer bevezetése óta lehetőség van e-learning képzések elvégzésére.

Az elmúlt két évben már gyakorlatot is szereztünk ennek a képzési formának az elsajátításában. A 2020-as évben tovább bővült a számítógépen elsajátítható tananyagok száma.

Sokan éltünk ezzel a lehetőséggel, amikor a tervezés szakaszában voltunk, pedig ekkor még nem is gondoltuk, hogy milyen jól választunk. A járvány miatt ugyanis a jelenléti képzéseket nem lehetett megvalósítani, a pontokat viszont gyűjteni kell.

A Home Office során a mindennapi munka, gyerek (ek) nevelése, tanítása mellett az e-learning képzéseket is elsajátítottuk. Az otthonlét se jelentett akadályt, hogy gyarapodjon tudásunk, új ismereteket szerezzünk.

A számítógépen végezhető képzések, vizsgák mellett azért a jelenléti képzésekről se mondunk le. Reméljük, hogy ősszel a veszélyhelyzet már nem fog jelen lenni mindennapi életünkben, és a tervezett jelenléti képzéseket is megterharthatjuk az e-learning mellett.

SZEMÉLYI HÍREK

Luczáné Madai Zsuzsanna - Nádasi Zoltán

Pesél Antal, a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság eddigi gazdasági igazgató-helyettese, az aktív tevékenységét befejezve nyugállományba vonult.

A szakmai életpályáját áttekintve már több, mint harmincegy éve, 1989. január 1.-től dolgozott folyamatosan az igazgatóságon. Irányította és ellenőrizte az igazgatóság számvitelrel, pénzgazdálkodással, beruházással és humán erőforrással kapcsolatos feladatait. A szakmai munkájának jelentős állomásait jelentették az igazgatóságot érintő projektek előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében vállalt szerepei. Azok sikeres megvalósításának eredményeként jelentősen javult a Felső-Tisza-vidékének árvízvédelmi biztonsága.

Pesél Antal a felsőoktatásban is aktív szerepet vállalt. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Víz tudományi Karának címzetes docense, ahol már több, mint 20 éve oktat a szakmérnöki képzésen. A három évtizedes szakmai tevékenységét mindig a nagyfokú igényesség és pontosság jellemezte. Szorgalmát, szakmai munkáját már több alkalommal ismerték el kitüntetésekkel. Idén például a Víz Világnapján Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság fő-

Pesél Antal az igazgatóság ajándékát veszi át Bodnár Gáspár igazgatótól

igazgatója a vízügyi igazgatás területén huzamosabb időn keresztül végzett példamutató munkája elismeréséül - az első alkalommal kiadott - Mosonyi Emil díj elismerésben részesítette.

Pesél Antal utolsó munkanapján, április 6.-i igazgatói tanácsülésen festményrel köszönte meg igazgatóságunk vezetője az elmúlt 31 év gazdasági területen végzett vezetői munkáját.

Aktív vízügyes pályafutásának befejezését követően, Dr. Pintér Sándor, Magyarország belügyminisztere 2020. április 7.-től **Dr. Czeglédi Lászlót**, a Közfoglalkoztatási Önálló Osztály korábbi osztályvezetőjét nevezte ki a FETIVIZIG új gazdasági igazgató-helyettesének.

Új közalkalmazott munkatárs:

- **Boros Enikő** *titkárnő* (Titkárság Osztály)
- **Sárosi Adrienn** *igazgatási referens* (Igazgatási Osztály)
- **Szilágyi Enikő** *bér- és munkaügyi ügyintéző* (Közfoglalkoztatási Önálló Osztály)

Közalkalmazotti jogviszonyuk megszűnt:

- **Fésüs Sándorné** *osztályvezető* (Közgazdasági Osztály)
- **Német Lilla** *bér- és munkaügyi ügyintéző* (Közfoglalkoztatási Önálló Osztály)

Nyugdíjba vonult:

- **Fehér Istvánné** *csoportirányító* (Közgazdasági Osztály)
- **Pesél Antal** *gazdasági igazgató-helyettes*

Gratulálunk... Gratulálunk... Gratulálunk...

A Duna nap alkalmából a vízügyi igazgatás területén huzamosabb időn keresztül példamutató munkája elismeréseként **Biró Ferenc** szivattyútelep-kezelő Főigazgatói Oklevél elismerésben részesült.

Közelmúltban töltötte be 50. életévét **Varga Attila**, az igazgatóság árvízvédelmi referense. Pintér Sándor Belügyminiszter úr születésnapja alkalmából, szakmai munkáját elismerve miniszteri tárgyutalmat adományozott részére.

Ugyancsak a közelmúltban töltötte be 60. életévét **Papp József**, az igazgatóság gát-és csatornaőre. Az igazgatóság vezetősége születésnapja alkalmából, szakmai munkáját elismerve tárgyutalmat adományozott részére.

50. születésnapja alkalmából **Kurucz István** szerelőipari szakmunkás részére az igazgatóság vezetősége tárgyutalmat adományozott szakmai munkájának elismeréseként.

GYÁSZHÍREK

Az elmúlt időszakban végső búcsút vettünk

Kenéz Gyula volt tervezési csoportvezetőtől (élt 86 évet).

Kenéz Gyula (1935-2020)

1960. szeptembere és 1991. márciusa között a tervezési csoportnál (később osztálynál) dolgozott, először, mint beosztott tervező, majd irányító tervező, végül pedig csoportvezetőként. A szakterületei a belvízcsatornák, valamint azok műtárgyai, rizstelepek, halastavak, víztározók, kisebb hidak és az öntözés voltak. Az 1991-es és 1992-es években az Ár és Belvízvédelmi Osztályon a Lónyay csatorna torkolatába építendő árvízkapu előtanulmányában kapott feladatokat. A „vízügyes” szolgálata 38 év után ért véget, ekkor vonult nyugdíjba.

1992 májusa és 1995 márciusa között a nyugdíj mellett még a Megyei Mérnöki Irodánál dolgozott tervezői és műszaki ellenőri beosztásban.

1962 szeptemberétől óraadóként is dolgozott a Nyíregyházi Építőipari és Vízügyi Szakközépiskolában (ÉVISZ), ahol 33 éven át műszaki tárgyakat tanított.

Az évek során a színvonalas tevékenysége elismeréseként több mi-

niszteri, államtitkári, igazgatósági kitüntetésben is részesült, többek között pl. a 35 éves szolgálat után járó „Arany Gyűrűt” 1989-ben kapta meg.

1960-ban kötött házasságot, amelyből két fiúgyermek született, Sándor és Gyula. Az előbbi egy leány, az utóbbi pedig két fiú unokával örvendeztette meg. Sándor fia az édesapja nyomdokába lépett, az ÉVISZ-ben tanult, s jelenleg is a FETIVIZIG-nél dolgozik ügyintézőként a Vízrajzi és Adattári Osztályon.

Kenéz Gyula örömét lelte a munkájában, a diákok oktatásában és a családjában. Szívesen kerékpározott, kertészkedett, és mindig önzetlenül segített a rászoruló embertársain, szomszédjain.

Nyíregyházi otthonában, csendben, méltósággal hunyt el. Emlékét az igazgatóság vezetése és dolgozói kollektívája tisztelettel és kegyelettel megőrzi!

Kenéz Gyula 1935. március 9.-én született Újszalontán. Szülővárosában és Nagyszalontán járt elemibe, majd a nyolc általánost Sarkadon fejezte be. Ezután Békéscsabán, a 2. számú Építőipari Technikumban tanult, melyet 1954 júniusában kitűnő eredménnyel végzett el. Az iskolája javaslatára jelentkezett dolgozni az akkori Nyíregyházi Vízügyi Igazgatóságnál, a FETIVIZIG jogelődjénél még az év szeptemberében, ahová azonnal felvették. Itt 1957 novemberéig munkavezetői, majd építésvezető feladatokat látott el, többek között halastó és belvízcsatorna építésén.

Területi szervezetünk ez évi kitüntettjei

Zagyva Dániel árvízvédelmi referens

A Magyar Hidrológiai Társaság Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei területi szervezeténél a koronavírus (COVID-19) alatt sem állt meg az élet. Igaz, a megszokott munkarend kicsit felborult, szükséges volt alkalmazkodni a kialakult helyzethez. Szakmai előadások, kirándulások maradtak el, sőt az ez évi Vándorgyűlés és Ifjúsági nap időpontja is eltolódik egy évvel. Az egymás után minket érő rossz helyzetek ellenére számos pozitívummal büszkélkedhetünk. A Víz Világnapja alkalmából a vízügyi igazgatás területén huzamosabb időn keresztül példamutató munkájuk elismeréséért **Dajka István** osztályvezető Vásárhelyi Pál Díjban, **Molnár Gábor** szakaszmérnök Kvassay Jenő Emlékéremben, **Dr. Brátán Tünde** osztályvezető Miniszteri Elismerő Oklevél kitüntetésben részesült.

Jelen évtől kezdődően az Országos Vízügyi Főigazgatóság is jutalmazni kívánja a több évtizeden keresz-

Peszel Antal gazdasági igazgató-helyettes – Mosonyi Emil Díj

tül kiemelkedő teljesítményt nyújtó munkatársakat, valamint akik példamutatásukkal öregbítették a vízügyi ágazat hírnevét. A Mosonyi Emil díj odaítélésére 2020-ban országos és

ágazati szinten 2 fő kitüntetésére vált lehetőség, mely megtiszteltetésből igazgatóságunk gazdasági-igazgató-helyettese **Peszel Antal** részesülhetett.

Így emlékeztünk az 1970-es Tisza-Völgyi árvíz 50. évfordulóján

Nádasi Zoltán múzeumi ügyintéző

Idén van a fél évszázados évfordulója az 1970-es Tisza-völgyi árvíznek. Abban az évben, az addig feljegyzett árvizek közül, mind a heveség, mind a tartósság, mind pedig a tetőző értékek tekintetében rendkívüli árhullám vonult le a Tiszán és annak mellékfolyóin.

Ennek az eseménynek az emlékére országos szakmai tudományos emlékülést szerveztünk 2020. május 14.-ére, melyre a patinás Megyeháza Dísztermében, Nyíregyházán került volna sor. A szer-

vezés már javában zajlott, a program elkészült, az előadók felkérése megtörtént, összeállításra került a meghívottak köre és a meghívót is megszerkesztettük.

Azonban, mint közzismert, a koronavírus okozta veszély-helyzet miatti védekezési intézkedések időközben elrendelésre kerültek, és így sajnos ez a rendezvény sem tudott megvalósulni. Ezért tartottuk különösen fontosnak azt, hogy a Felső-Tisza Híradó KÜLÖNSZÁMA-ként megjelentessük ennek egyik tervezett

előadás-anyagát, Dr. Szlávik Lajosnak, a FETIVIZIG egykori igazgatójának az 50. éve volt az 1970-es szamosközi árvíz katasztrófa című publikációját.

A kiadványunk elektronikus változatát több helyre is eljuttattuk, többek között pl. a társ-vízügyi igazgatóságoknak, a megye polgármestereinek és a sajtónak is, melyet Nyíregyháza város hivatalos hírportálja azt az első között tette közzé.

Ezen kívül több helyi, térségi és országos média is nagy terjedelemben foglalkozott a témával, amelyek megjelentetését a FETIVIZIG információkkal, írásos és képi dokumentumokkal segítette.

A következőkben a teljesség igénye nélkül sorolunk fel néhány ilyen sajtó-terméket:

A Szabolcs-Szatmár-Beregi SZEMLE folyóirat 2020. évi I. száma közel 40 oldalon adta közre Az 1970-es szamosközi árvízkatasztrófa címmel az anyagot.

A Kelet-Magyarország című, szabolcs-szatmár-bereg megyei napilap 2020. május 14.-i számában - tehát pontosan az 50. éves évforduló napján - két oldalas összeállítást jelentetett meg az „Évszázad Árvizéről”, amelynek vezető anyaga

ebben a témakörben a Bodnár Gáspár igazgató úrral készített in-

terjú volt. Az újságban illusztrációként felhasznált valamennyi fotót a FETIVIZIG bocsátotta rendelkezésre. A SZON szabolcs-szatmár-bereg megyei hírportál bővített, nagy terjedelemben mutatta be ezt az anyagot.

A Kossuth Rádió négy részes sorozatban számolt be az akkor történetekről. Az adásokat visszaemlékezésekkel, riportokkal színesítették, melyek között szintén szerepeltek a Bodnár Gáspár igazgató úrral készített hanganyagok is. E rádió Vasárnapi Újság című műsorában is interjú hangzott el igazgató úrral az évforduló kapcsán.

A Szabad Föld című országos lapban Balogh Géza térségi tudósító írásából ismerhették meg az olvasók e szomorú esemény történetét, személyes élmény-beszámolókkal kiegészítve.

A Mérnök Újság 2020. májusi számában Az 1970-es Tisza-völgyi árvíz címmel jelent meg az ötven évvel ezelőtt történt eseményekről Dr. Szlávik Lajos professor emeritus vízépítő mérnök tollából egy elemző áttekintés.

A FETIVIZIG ezúton is szeretné megköszönni a méltó megemlékezéshez nyújtott segítségét valamennyi médianak, írott és elektronikus sajtónak.

Itt említjük meg, hogy az 1970-es Tisza-völgyi árvíz 50. évfordulója alkalmából a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Elnöke a vízügyi szakterületen vég-

Díjazottak az átvett kitüntetésekkel

EGYÉB TÉMAKÖRÖK

zett több évtizedes kiemelkedő szakmai tevékenysége, életútja elismeréseként **DR. SZEIFERT GYULA** részére a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Emlékplakettjét, **DR. SZLÁVIK**

LAJOS részére a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Ezüst Emlékérmét, **PETHŐ SANDOR** részére a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés Bronz Emlékérmét adományozta.

Dr. Szeifert Gyula volt vízügyi igazgató az ünnepségen nem tudott részt venni, elismerését nevében - melyet továbbítunk részére - Bodnár Gáspár igazgató úr vette át.

Idén már 5 éves a nyári tábor

Szabóné dr. Faragó Anett jogi referens

A csocsóasztal igen népszerű a táborozók körében

Az idei év a vírushelyzet kialakulásával több szempontból rendhagyó módon kezdődött, sok területen bizonytalan volt a hétköznapi életünk, az átlagostól eltérő módon éltünk mindennapjainkat. Ez a helyzet minden családnak nagy terhet jelentett a gyerekek tanulása és felügyeletük megoldása szempontjából.

Emiatt nagy várakozással figyeltük a híreket, a szabályok változásának alakulását, annak érdekében, hogy kiderüljön, szervezhetünk-e idén is nyáritábort gyermekeinknek. Nagy örömmel vettük a Kormány bejelentését, mely lehetővé tette először a napközis, majd az ottalvós táborok szervezését.

Ennek tudatában a már januárban megfogalmazódott elképzeléseink szerint 3 turnusban szervezzük meg idén táborunkat, ezzel is könnyítve a szülők dolgát a nyári időszakban.

Az első két turnus 2020. június 29. és július 3.-a, valamint 2020. július 6.

és 10.-e között Császárszálláson, az örtelepünkön napközis jelleggel lesz megtartva. A több gyerek számára már ismert pedagógusok segítségével igyekszünk változatos programokat

szervezni a résztvevőknek, melyek között tervezünk állatkerti látogatást, Tokajban kalandparki kirándulást, kézműves foglalkozásokat és egy-két új meglepetés programmal is készülünk.

A harmadik turnust ezt követően 2020. július 13. és 20. – a között Szabolcsveresmarton, a Rétközi-tó partján található Hobbit-lak-ban szervezzük meg, mely bentlakásos lesz. Itt napi háromszori étkezést biztosítunk a gyerekeknek, valamint szeretnénk hajókirándulást, csillagtúrát, bátorságpróbát és egyéb szabadterei programot (az időjárás függvényében) szervezni a táborozóknak.

Már eddig is nagy érdeklődés van a tábor iránt, de szeretettel várjuk a további jelentkezőket is az általános iskolai korosztályból.

Részletes információkkal Luczáné Madai Zsuzsannát és Szabóné dr. Faragó Anettet lehet keresni.

Aktív időtöltésben nem volt hiány

Felső-Tisza Vízügyi Nyugdíjas Klub

„élete” a veszélyhelyzet idején

Radványi Ildikó elnök

LEGUTÓBBI JELENTKEZÉSEM NÉL AZT ÍRTAM, KÉSZÜLÜNK A MÁRCIUSI KÖZGYŰLÉSRE. NOS, MÁR MÁJUS VÉGÉN JÁRUNK, DE A „KÖZGYŰLÉSRE KÉSZÜLÉS” AZÓTA IS PROGRAM. A PANDÉMIA MINDEN SZOKÁSOS TEVÉKENYSÉGÜNKET LEÁLLÍTOTTA.

A világból érkező járványinformációk egészen addig csak hírek voltak, míg hazánkban is nem kezdett rohamosan terjedni, és mire valójában szervezni kezdtük volna a közgyűlést, jött a sokk, a „maradj otthon”! Először nyilván a saját életünk megszervezése-átalakítása volt a cél, aztán jött a készítés, hogy segítsünk! De vajon hogy? Aki tud varrni, elkezdett szájmasczkokat varrni: van, aki csak a családnak, más a környezetnek is, és van, aki az egész város intézményeit ellátta maszkokkal.

De hogyan kellene a tagok közötti összetartozás érzését valahogy életben tartani? Először arra gondoltam, próbáljuk a neten. Inspirációként leírjuk egymásnak, milyen ötletekkel élünk, egy kis vidámsággal oldjuk a feszültséget. Páran bekapcsolódtak, sokan csak örömmel olvasták, és volt, aki nem szerette, talán mert neki kevesebb lehetősége van. Valaki kitalálta, ez olyan jó, hogy regényt lehetne belőle írni! Nosza, lett

Intézmények számára is készült szájmasczk a veszélyhelyzet idején

vállalkozó, gyűjtjük a beírásokat, ha vége lesz a szokatlan világnak, mentóként megjelentetjük! Közben újabb ötlet jött: felosztjuk az elnökségi tagok közt a tagságot, és a feladat a rendszeres telefonkapcsolat. Így legalább tudunk mindenkiről, és mindenki érezheti, hogy valaki törődik vele a családon kívül is. Ezzel csak annyi baj volt, hogy az információ nem jött tovább a csoportokból.

Újabb ötlet: jó volna látni is egymást! A netes próbálkozásokból a második jött be: ma naponta csetelünk esténként. Ennek csak annyi a szépség-hibája, hogy csak a tagok feléne van ilyen elérhetősége, és azokból is csak páran jönnek rendszeresen. De jó végre látni is egymást, hacsak így is.

Hogy mire futja még idén? Jó lenne tudni! Egyelőre csak tervezünk, gondolkodunk. Elmaradt a májusi szakmai nap, a júniusi Gödöllő-Bajai utat sem merjük vállalni, és nem is férnénk be a buszba a távolsartási szabályokkal. Talán szeptemberben meg tudjuk majd szervezni. Eredetileg akkor lett volna a szlovákiai út, de azt átesszük jövőre. Májusban vártuk a gyulai nyugdíjasklubot, erre a programra Civil Alap támogatást is nyertünk, ezt egyelőre októberre halasztjuk. Az utazás nélküli, második félévi programjainknak talán már nem lesz akadálya.

Ám június 4-én óriási esemény volt: végre személyesen találkozhattunk szalonnasütés ürügyén, Császárszálláson. De csak óvatosan, a szabadlevégőn.

Veszélyhelyzet utáni első találkozás a Luby kastélyban

Fenntartási munkák létesítményeinken 2020 júniusában

A borítón megjelenő fotókat készítette:
Ambrusz László

Szerkesztő bizottság tagjai: Kató Sándor, Ambrusz László, Szamos Ferenc

Tervezés, nyomdai kivitelezés: Fülöp Zoltán

Felelős kiadó: Bodnár Gáspár igazgató • Minden jog fenntartva

Copyright © 2020 FETIVIZIG • www.fetivizig.hu